

Statistiska meddelanden

Beställningsnummer
UF 17 SM 0101

Statliga anslag till forskning och utveckling 2001

Government Budget Appropriations or Outlays for
Research and Development 2001

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden

Statistikansvarig myndighet och producent

SCB, Programmet för forskning och informationsteknik
Box 24300, 104 51 STOCKHOLM

Förfrågningar: Birgitta Bergström Balkeståhl, tfn 08-506 948 08, birgitta.bergstrom@scb.se
Thomas Molin, tfn 08-506 940 17, thomas.molin@scb.se

Innehåll

Sammanfattning	4
<i>Statliga anslag till forskning och utveckling 2001</i>	4
Inledning	5
<i>Vad är SBA?</i>	5
<i>Huvudsakliga källor</i>	5
<i>Fördelningar</i>	5
Resultat	6
<i>Den totala FoU-satsningen</i>	6
<i>FoU-medel inom olika utgiftsområden</i>	6
<i>FoU-medel inom olika politikområden</i>	6
<i>FoU-medel fördelade på syfte/ändamål</i>	7
<i>FoU-medel fördelade på mottagande sektor</i>	7
<i>Tidsserier och internationella jämförelser</i>	8
Tabeller	11
<i>Tabellförteckning</i>	12
Metod och kvalitet	39
Metod	41
<i>Inledning</i>	41
<i>Internationella riktlinjer</i>	41
<i>Vilka är och hur används statsbudgetanalysens källor</i>	43
<i>Jämförelser över tiden</i>	44
Kvalitet	46
<i>Textkällor</i>	46
<i>FoU-data</i>	46
<i>Enkäten till forskningsstiftelserna</i>	46
<i>Manuell dataregistrering</i>	46

Sammanfattning

Statliga anslag till forskning och utveckling 2001

Analysen av budgetpropositionen för år 2001 samt uppgifter från forskningsstiftelserna visar att statens och forskningsstiftelsernas totala satsning på forskning och utveckling under år 2001 uppgår till 21 516 miljoner kronor.

Denna summa motsvarar en procent av beräknad brutonationalprodukt för 2001, vilket är samma nivå som för senare delen av 1990-talet.

FoU-medel i budgetpropositionen

Under år 2001 avser svenska staten att finansiera forskning och utveckling till en summa av 19 141 mkr. Jämfört med år 2000 innebär detta en ökning i löpande priser med 3 328 mkr eller 21 procent.

FoU-medel via forskningsstiftelserna

Forskningsstiftelserna ökar även de sin finansiering av FoU. Totalt satsar de 2 375 mkr varav över 93 procent beräknas gå till ändamålet *allmän vetenskaplig utveckling*. Forskningsstiftelsernas andel av totala FoU-medlen är ca 11 procent och ligger därmed på samma nivå som år 2000.

Försvarsforskningen ökar

Av de sammanlagda FoU-medlen går 11 440 mkr, motsvarande närmare 60 procent, till ändamålet *allmän vetenskaplig utveckling*.

Förbättring av försvar är det ändamål som erhåller näst mest medel efter *allmän vetenskaplig utveckling*. Försvarsforskningen får 15 procent av de statliga FoU-medlen, eller 2 800 mkr. Detta är en ökning, beräknad i 1995 års priser, motsvarande 144 procent.

UoH-sektorn får hälften av FoU-medlen

Av de FoU-medel som fördelas i budgetpropositionen är knappt 45 procent avsedda för UoH-sektorn. Motsvarande andel för de FoU-medel som fördelas av forskningsstiftelserna är drygt 93 procent. Sammantaget innebär detta att UoH-sektorn erhåller hälften, 10 751 mkr av FoU-medlen.

Summary

Government budget appropriation or outlays for R&D 2001

The analysis of the budget bill for the year 2001 and data from the public research foundations show that the Swedish government together with the public research foundations intend to finance R&D to a level of 21 516 MSEK in 2001.

This is equivalent to approximately one per cent of the calculated gross domestic product of 2001, and about the same level as the later part of the 1990's.

R&D within the budget bill

During the year 2001 the Swedish government intends to finance R&D to a sum of 19 141 MSEK. Compared to the year 2000 this is an increase of 3 328 MSEK or 21 per cent in current prices.

R&D financed by public research foundations

The public research foundations also increase their financing of R&D. They intend to finance R&D to a level of 2 375 MSEK. Over 93 per cent is intended for the socio-economic objective *general advancement of knowledge*. The share of R&D financed by these funds is about 11 per cent, which is the same share as the year 2000.

Military R&D increases

The socio-economic objective *general advancement of knowledge* is meant to receive 11 440 MSEK, more than 60 per cent of the total R&D funding.

Defence is the socio-economic objective that has the second largest share of the R&D funds. Military R&D receives 15 per cent, or 2 800 MSEK, from the budget bill. This is an increase of 144 per cent, calculated in the price level of 1995.

Higher education receives half of the total GBAORD

Almost 45 per cent of the R&D funds within the budget bill is intended for the higher education sector. The corresponding figure for the public research foundations is above 93 per cent. As a total, this adds to a sum of 10 751 MSEK, which is half of the total R&D funds within the GBAORD.

Inledning

Detta avsnitt innehåller grundläggande information om *Statliga anslag till forskning och utveckling*, dess källor och resultatredovisningen.

För utförligare information i dessa frågor hänvisas till avsnittet Metod och kvalitet, sidan 39.

Vad är SBA?

Varje år genomför Statistiska centralbyrån en analys av regeringens budgetproposition avseende medel för forskning och utveckling (FoU). Avsikten med analysen är att göra en prognos över statens årliga satsning på FoU, dess omfattning och dess primära syften.

Analysens namn är *Statliga anslag till forskning och utveckling* men kallas populärt för statsbudgetanalys eller SBA¹.

Innehållet i statsbudgetanalysen styrs dels av de nationella behoven, dels av OECD:s² riktlinjer för statistik om forskning och utveckling som beskrivs i den så kallade Frascatimanualen³.

Förutom FoU-medel fördelade i budgetpropositionen omfattar statsbudgetanalysen också de FoU-medel som fördelas av de så kallade forskningsstiftelserna som bildades i början av 1990-talet kapital från löntagarfonderna.

Huvudsakliga källor

Budgetpropositionens textinnehåll

För varje anslag görs en bedömning huruvida anslaget omfattar medel för forskning och utveckling, samt eventuella medels storlek och inriktning. I takt med att budgetpropositionen blivit allt mer summarisk har denna källa tappat i betydelse, och analysen har i högre utsträckning än tidigare kommit att bygga på andra källor.

FoU inom statliga myndigheter

Vartannat år genomför SCB en undersökning om FoU inom statliga myndigheter. De deltagande myndigheterna ombeds i denna att uppge i vilken utsträckning deras FoU-verksamhet är finansierad med hjälp av statsanslag. Denna information används sedan som underlag i statsbudgetanalysen.

På liknande sätt används material från undersökningen av FoU inom universitet och högskolor.

Enkäter till forskningsstiftelserna

Uppgifter om de olika forskningsstiftelsernas planerade finansiering av FoU-verksamhet samlas in genom en enkätundersökning.

Andra källor

Andra källor som används är bland annat forskningspropositionen och i viss mån myndigheternas regleringsbrev.

Fördelningar

Indelningar i budgetpropositionen

Anslag

Detta är den minsta presenterade enheten i budgetpropositionen, som består av ca 500 anslag. Varje anslag är avsett för en eller flera myndigheter eller företeelser. Anslagen är fördelade på ett antal utgiftsområden och politikområden.

Utgiftsområden

Anslagen är grupperade inom 27 olika utgiftsområden. Varje utgiftsområde omfattar anslag inom en samhällssektor, till exempel *Hälso- och sjukvård* och *Studiestöd*.

Politikområden

Varje anslag är också kopplat till ett politikområde. Indelningen i politikområden är ny för år 2001, och har ersatt den tidigare indelningen i verksamhetsområden. Politikområdena är 48 till antalet och är till skillnad från de försvunna verksamhetsområdena förekomma inom flera utgiftsområden⁴.

Fördelning av FoU-medel enligt internationella riktlinjer

Syfte/ändamål

FoU-medlen skall fördelas på ett eller flera av 16 olika syften och ändamål. Exempel på sådana är *Förbättring av fysisk miljö och naturvård* och *Främjande av rymdverksamhet*. Tre av ändamålen har underindelningar, *Främjande av industriell verksamhet* är fördelat på bransch, *Främjande av allmän vetenskaplig utveckling* är fördelat på vetenskapsområden och *Förbättring av försvar* är fördelat på forskning, materielutveckling respektive övrig utveckling.

Mottagande sektor

Det finns åtta olika mottagande sektorer, till exempel *Forskningsråd* och *Företag*.

¹ Den engelska beteckningen är Government Budget Appropriations or Outlays for Research and Experimental Development (GBAORD)

² Organisation for Economic Cooperation and Development

³ *Proposed Standard Practice for Surveys of Research and Experimental Development, Frascati Manual 1993, OECD 1994*

⁴ I resultatredovisningen är dock politikområdena presenterade på samma sätt som tidigare verksamhetsområdena.

Resultat

Den totala FoU-satsningen

Analysen av budgetpropositionen för år 2001 samt uppgifter från forskningsstiftelserna visar att statens och forskningsstiftelsernas sammanlagda satsning på forskning och utveckling under år 2001 uppgår till 21 516 miljoner kronor.

Denna summa motsvarar en procent av beräknad BNP⁵ för 2001, vilket är samma nivå som för senare delen av 1990-talet.

FoU-medel i budgetpropositionen

Svenska staten avser att under år 2001 finansiera forskning och utveckling till en summa av 19 141 miljoner kronor. Denna summa motsvarar en andel av totala budgeten på 2,7 procent, vilket är en ökning med nästan en halv procentenhet jämfört med år 2000. I löpande priser har den statliga finansieringen av FoU-verksamhet ökat från 15 813 miljoner kronor år 2000 till 19 141 miljoner kronor år 2001, dvs. med 3 328 miljoner kronor.

FoU-medel via forskningsstiftelserna

Forskningsstiftelserna planerar att under 2001 finansiera FoU till en summa av 2 375 miljoner kronor. Detta är en klar ökning jämfört med år 1999 och 2000, då de satsade knappt två miljarder kronor per år på forskning och utveckling.

Totalt består budgetpropositionen för 2001 av 498 anslag. Av dessa omfattar 147 anslag helt eller delvis FoU-medel.

En sammanställning av dessa anslag fördelade på utgiftsområden och politikområden återfinns i tabell 1, sidan 13.

I tabellen redovisas också FoU-medel via forskningsstiftelserna år 2001.

FoU-medel inom olika utgiftsområden

Utgiftsområdet *Utbildning och universitetsforskning* står för drygt 51 procent av statens satsning på forskning och utveckling med 9 724 miljoner kronor i FoU-medel. Näst störst andel av FoU-medlen har utgiftsområdet *Försvar* med knappt 15 procent eller 2 847 miljoner kronor. De resterande 34 procenten fördelar sig på 18 utgiftsområden; sju utgiftsområden saknar helt FoU-medel.

Tabell A visar de fem utgiftsområden som har störst andel av FoU-medlen år 2001. Hela ökningen av statliga FoU-medel mellan år 2000 och 2001 är fördelad på dessa fem utgiftsområden. Övriga 22 utgiftsområden minskar tillsammans med 74 miljoner kronor.

Den största ökningen, både absolut och relativt, av FoU-medel återfinns inom utgiftsområdet *Försvar*, där ökningen är 1 686 miljoner kronor eller 145 procent.

Trots att FoU-medlen i utgiftsområdet *Utbildning och universitetsforskning* ökar med 660 miljoner kronor minskar andelen av totala FoU-medel inom utgiftsområdet från 57 till 51 procent.

Tabell A

FoU-medel 2000 och 2001 efter utgiftsområde.

Löpande priser, mkr och procent

GBAORD the year 2000 and 2001 distributed by government purpose. Current prices, MSEK and per cent.

Utgiftsområde	2000		2001	
	mkr	%	mkr	%
Utbildning och universitetsforskning	9 064	57	9 724	51
Totalförsvar	1 161	7	2 847	15
Näringsliv	1 276	8	1 663	9
Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	968	6	1 143	6
Internationellt bistånd	490	3	984	5
De fem största utgiftsområdena 2001	12 959	82	16 361	85
Övriga	2 854	18	2 780	15
Samtliga utgiftsområden	15 813	100	19 141	100

FoU-medel som andel av totala anslag

FoU-medlen utgör 2,7 procent av den totala budgetens samtliga 27 utgiftsområden. Motsvarande andel för de 20 utgiftsområden som omfattar FoU-medel är 4,7 procent.

För enskilda utgiftsområden är den högsta andelen FoU-medel drygt 47 procent och återfinns inom utgiftsområdet *Jordbruk, skogsbruk jakt och fiske*. Höga andelar återfinns också inom *Utbildning och universitetsforskning*, knappt 28 procent och inom *Energi*, knappt 21 procent.

Uppgifter om totala anslag och FoU-medel inom respektive utgiftsområde presenteras huvudsakligen i tabell 2, sidan 21 och tabell 3, sidan 22.

FoU-medel inom olika politikområden

Fördelningen av anslag på politikområden är ny för år 2001. FoU-medel återfinns inom 35 av de 48 politikområdena. 78 procent av FoU-medlen kommer från något av de tre politikområdena *Utbildningspolitik*, 8 479 miljoner kronor, *Forskningspolitik*, 3 685 miljoner kronor och *Försvarspolitik*, 2 792 miljoner kronor.

Politikområde vs. utgiftsområde

En snabb genomgång av de nya politikområdena visar att politikområden och utgiftsområden i stort sett sammanfaller; politikområden motsvarar utgiftsområden, men använder en finare skala.

En sammanställning över FoU-medel inom respektive politikområde återfinns i tabell 4, sidan 23.

⁵ Beräknad BNP för 2001 är 2 204 miljarder kronor. Källa: Konjunkturinstitutets analysunderlag, www.konj.se

FoU-medel fördelade på syfte/ändamål

FoU-medel i budgetpropositionen

FoU-ändamålet *Främjande av allmän vetenskaplig utveckling* är liksom tidigare det klart dominerande ändamålet. Av totala FoU-medlen i budgetpropositionen är närmare 60 procent eller 11 440 miljoner kronor avsedda för ändamålet. Dessa knappt 11,5 miljarder kronorna är fördelade på sex olika vetenskapsområden samt tvärvetenskap.

Tabell B

FoU-medel i BP 2001 för allmän vetenskaplig utveckling efter vetenskapsområde. Löpande priser, mkr och procent
GBAORD for the socio-economic objective general advancement of knowledge distributed by discipline. Current prices, MSEK and per cent.

Vetenskapsområde	mkr	%
Medicin	3 287	29
Matematik/naturvetenskap	2 899	25
Teknik	2 040	18
Samhällsvetenskap	1 420	12
Humaniora	637	6
Lantbruksvetenskap	591	5
Kan ej bedömas	379	3
Tvärvetenskap	186	2
Samtliga vetenskapsområden	11 440	100

Förbättring av försvar är det ändamål som erhåller näst mest FoU-medel med en andel på knappt 15 procent, motsvarande 2 800 miljoner kronor. Även detta ändamål har en underindelning; 2 613 miljoner kronor går till *Materielutveckling*, resterande 187 miljoner kronor går till *Forskning, Annan utveckling* eller kan ej bedömas.

Av de övriga 14 ändamålen är det endast tre som har andelar på mer än tre procent eller 580 miljoner kronor.

FoU-medel via forskningsstiftelserna

Även den FoU som finansieras av forskningsstiftelserna riktas huvudsakligen mot ändamålet *Främjande av allmän vetenskaplig utveckling*. Av forskningsstiftelsernas totala satsning på FoU med 2 375 miljoner kronor går 1 521 miljoner kronor eller 64 procent till detta ändamål.

Den näst största insatsen för FoU görs mot ändamålet *Fysisk miljö och naturvård*, där forskningsstiftelserna satsar 298 miljoner kronor, vilket skall jämföras med de 180 miljoner kronor staten satsar.

Fyra FoU-ändamål saknar helt finansiering från forskningsstiftelserna. Det gäller *Socialvård, social miljö, trygghet; Offentlig förvaltning; Rymdverksamhet* samt *Försvar*.

Varför dominerar ändamålet främjande av allmän vetenskaplig utveckling?

Drygt 60 procent av statens och forskningsstiftelsernas FoU-medel går till ändamålet *Allmän vetenskaplig utveckling*. Denna höga andel kan förklaras inte bara av faktiska omständigheter utan beror också på redovisningstekniska orsaker.

- Till ändamålet skall föras sådan FoU som syftar till att höja kunskapsnivån inom ett bestämt ämnesområde och som inte omedelbart har betydelse för eller kan hänföras till något av de övriga 15 ändamålen⁶.
- Till ändamålet skall, för att erhålla internationell jämförbarhet, föras all allmänt finansierad FoU-verksamhet vid universitet och högskolor. Detta skall göras även om FoU-verksamheten är relevant för andra ändamål, t.ex. *Hälso- och sjukvård*⁷.

Dessa två punkter innebär att all grundforskning och tillämpad forskning redovisas som *Allmän vetenskaplig utveckling*. Detsamma gäller för universitetens och högskolornas anslag för forskning och forskarutbildning, oavsett vad denna forskning har för primärt syfte.

Det som återstår är de ca 40 procent av de totala FoU-medlen som är avsedda för utvecklingsverksamhet, och som därmed kan fördelas på något av de därför avsedda 15 ändamålen.

En sammanställning över FoU-medel inom respektive ändamål per utgiftsområde återfinns i tabell 5a-b, sidan 24-25. Underindelningar av ändamålen *Industriell verksamhet, Allmän vetenskaplig utveckling* och *Försvar* återfinns i tabell 6a-c, sidan 26-28.

FoU-medel fördelade på mottagande sektor

FoU-medel i budgetpropositionen

Universitets- och högskolesektorn är den mottagande sektor som erhåller de flesta FoU-medlen. Nästan 45 procent, motsvarande 8 540 miljoner kronor av statens FoU-satsning riktas mot denna sektor. Den näst största mottagande sektorn, *Andra myndigheter*⁸, erhåller 20 procent av de statliga FoU-medlen motsvarande 3 824 miljoner kronor. Till utlandet fördelas ca 1,5 procent av FoU-medlen; EU erhåller 80 miljoner kronor och andra internationella organisationer 213 miljoner kronor.

FoU-medel via forskningsstiftelserna

Forskningsstiftelserna fördelar sin finansiering av FoU på fyra mottagande sektorer. *Forskningsråd, Andra myndigheter* och *Företag* erhåller tillsammans 164 miljoner kronor motsvarande knappt sju procent av

⁶ Frascatimanualen, punkt 467-468.

⁷ Frascatimanualen, punkt 469.

⁸ Mottagande sektorn *Andra myndigheter* består av civila myndigheter exkl. universitet och högskolor, forskningsråd samt sektorforskningsorgan. Se vidare avsnittet Metod och kvalitet, sidan 42.

forskningsstiftelsernas totala FoU-satsning. Resterande dryga 93 procent går till *Universitets- och högskolesektorn*, som alltså erhåller 2 211 miljoner kronor.

Universitet och högskolor största mottagande sektor

Totalt fördelas hälften av statens och forskningsstiftelsernas FoU-medel på *Universitets- och högskolesektorn*. Endast knappt tre procent av medlen fördelas på enheter som inte tillhör den offentliga sektorn.

En utförlig beskrivning av FoU-medlens fördelning på mottagande sektor och ändamål återfinns i tabell 7, sidan 29.

Tidsserier och internationella jämförelser

Jämförbarhet över tiden

Den första statsbudgetanalysen genomfördes budgetåret 1977/78. Sedan dess har upplägget av budgetpropositionen ändrats ett flertal gånger, varför även statsbudgetanalysens upplägg har behövt ändras. Exempel på orsaker till ändringar är inträdet i EU och omläggningen 1995/96 till budgetår motsvarande kalenderår. Det senaste exemplet på strukturella förändringar av budgetpropositionen som påverkar statsbudgetanalysen är införandet av politikområden i stället för verksamhetsområden, något som skedde i föreliggande budget (2001).

Med hjälp av data från bland annat Riksrevisionsverket har data från tidigare årgångar av statsbudgetanalysen kunnat organiseras på ett sätt som möjliggör jämförelser bakåt i tiden.

I denna statsbudgetanalys återfinns tidsserier omfattande tre olika perioder:

- år 2000 till 2001:
FoU-medel per anslag, politikområde, utgiftsområde samt ändamål
- år 1991/92 till 2001
FoU-medel per ändamål
- år 1977/78 till 2001
FoU-medel som andel av total budget och andel av bruttonationalprodukt

Jämförelser i fasta priser är gjorda med 1995 års priser som basnivå.

Tidsserier för de två senaste åren återfinns i tabell 1-4, 8 och 9, sidan 13-23, 30 och 31.

Tidsserier längre än två år återfinns i tabell 12-17 sidan 33-38.

Några stora förändringar mellan åren 2000 och 2001

Följande jämförelser är gjorda i 1995 års prisnivå.

- FoU-medel i budgetpropositionen ökar från 14 994 till 17 793 miljoner kronor, motsvarande 18,7 procent.
- Drygt hälften av denna ökning härrör från utgiftsområdet *Totalförsvaret*.
- Även FoU-ändamålet *Försvaret* ökar kraftigt, från 1 067 till 2 603 miljoner kronor, motsvarande 144 procent.
- Det största ändamålet, *Allmän vetenskaplig utveckling* ökar med 1 280 miljoner kronor, motsvarande 11,9 procent.

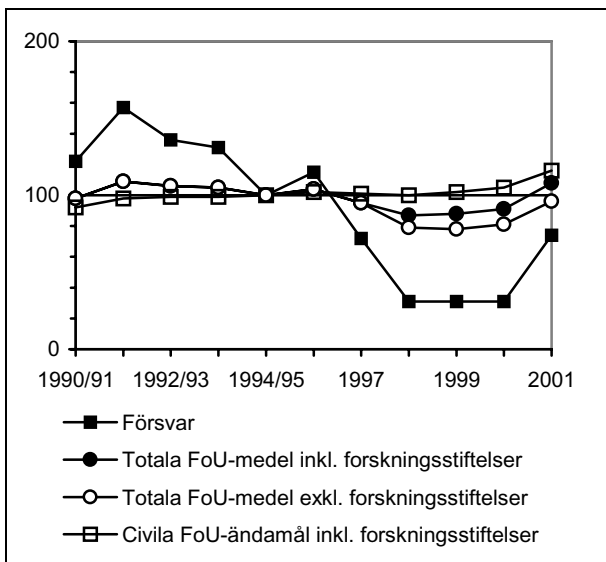
Betydelsen av militär FoU

Ovanstående lista visar i viss mån betydelsen av militär FoU för de totala FoU-medlens storlek. Denna betydelse understryks av tidsserien som redovisas i diagram A, där utvecklingen av de totala FoU-medlen följer utvecklingen av de militära FoU-medlen. I och med inkorporationen av forskningsstiftelsernas FoU-medel i statsbudgetanalysen från och med år 1998 skiftade de civila FoU-medlen uppåt, men den senaste stora ökningen av totala FoU-medel beror till största delen på uppsvinget inom försvarets FoU under 2001.

Diagram A.

Index över FoU-medel för försvar, civil FoU, totala FoU-medel inkl. respektive exkl. medel från forskningsstiftelser mellan år 1990/91 och 2001. Basår 1995.

Index for the development of military and civil GBAORD, total GBAORD inclusive and exclusive funds from public research foundations between 1990/91 and 2001. Base year 1995.

Jämförbarhet mellan länder

Det är inte helt enkelt att jämföra resultat av statsbudgetanalyser genomförda i olika länder. Detta beror dels på orsaker som har med själva statsbudgeten att göra:

- Strukturella skillnader

Detta gäller i synnerhet universitets- och högskolesektorn. I Sverige tillhör universiteten och högskolorna med få undantag den offentliga sektorn, medan de i t.ex. USA och Tyskland till stor del tillhör den privata sektorn.

- Civil och militär FoU

Statligt finansierad civil FoU kan av organisatoriska skäl betraktas som militär FoU. Detta gäller framför allt projekt inom rymdforskning.

Dessutom varierar andelen militär FoU mellan olika länder. Detta kan dock elimineras genom att bara civil FoU räknas vid jämförelser.

- Periodisering av FoU-anslag

Skall avsatta FoU-medel användas under innevarande budgetperiod eller skall de fördelas över flera år?

- Vilka kostnader täcks av FoU-anslagen

Täcker anslagen för FoU enbart direkta kostnader för FoU-verksamhet eller skall även t.ex. hyror betalas med hjälp av FoU-anslagen?

En annan typ av problem vid internationella jämförelser har att göra med skillnader i valuta och ländernas storlek. För dessa problem finns det dock lösningar.

FoU-medel per invånare

Följande diagram visar den statliga satsningen på civil FoU per invånare för några länder samt EU.

Av diagram B framgår att Schweiz har haft betydligt högre statlig satsning på civila ändamål per invånare än samtliga andra OECD-länder. De senaste åren har dock Finland gått om Schweiz. Skillnader mellan ländernas valuta kompenseras genom att FoU-medlen beräknas i US\$ enligt växelkurs för basåret, i detta fall 1995. För att kompensera för storleksskillnader sätts FoU-medlen i relation till ländernas invånarantal.

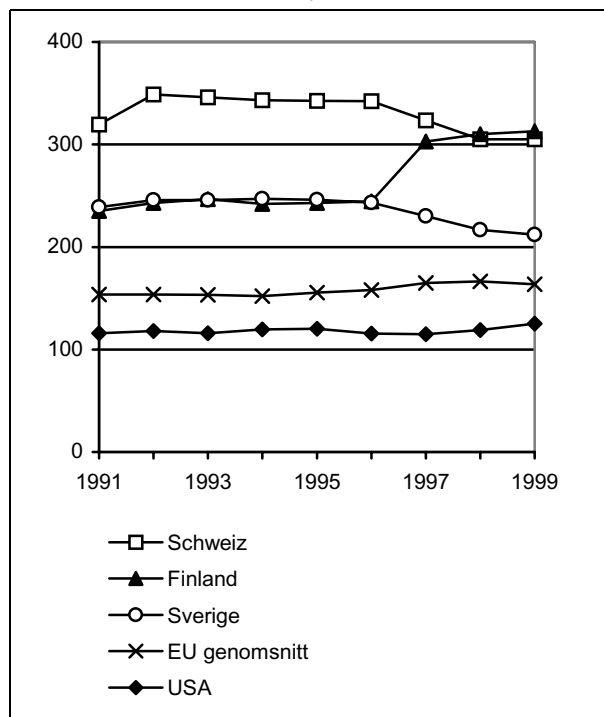
FoU-medel i förhållande till arbetskraftens storlek

En liknande jämförelse kan göras genom att FoU-medlen beräknas med hjälp av *köpkraftsparitet* (Purchasing Power Parity, PPP), för att kompensera för skillnader i köpkraft mellan olika länder. PPP är dock endast lämplig för jämförelser avseende en tidpunkt åt gången och är inte lämplig för tidsserier. Tabell C visar den statliga FoU-satsningen i några länder år 1999 i relation till arbetskraftens storlek.

Diagram B

Statliga medel för civil FoU inom några länder år 1991-1999⁹. 1995 års priser, US\$ per invånare.

GBAORD for civil purposes in some countries the year 1991-1999. Price level of 1995, US\$ per citizen.

Tabell C

Statliga anslag för FoU i relation till arbetskraftens storlek år 1999. PPP miljoner US\$ (1999).

GBAORD the year 1999 in relation to labour force. PPP million US\$ (1999).

	Statliga FoU-medel	Arbetskraften i tusental	FoU-medel per person i arbetskraften
USA	76 886	140 825	546
Finland	1 240	2 578	481
Norge	939	2 333	402
Tyskland	15 992	40 001	400
Sverige	1 565	4 382	357
Danmark	1 009	2 865	352
Österrike	1 261	3 910	322
Storbritannien	8 880	29 194	304
Japan	19 739	67 790	291
Spanien	4 247	16 598	256
Norden	4 830	12 313	392
EU	55 929	173 019	323

⁹ Tyvärr finns inte tillräckligt underlag tillgängligt för att göra jämförelser avseende senare tidpunkter än 1999.

Tabeller

Tabellförteckning

Tabell 1. Totala anslag samt beräknade FoU-medel i statsbudgeten 2000 och 2001 efter utgifts- och politikområde samt anslag. Löpande priser, mkr	13
Tabell 3. Totala anslag och beräknade FoU-medel i statsbudgeten 2000 och 2001 efter utgiftsområde. 1995 års priser, mkr	22
Tabell 4. Totala anslag och FoU-medel i statsbudgeten 2000 och 2001 efter politikområde. Löpande priser, mkr.	23
Tabell 5a. Beräknade FoU-medel 2001 efter utgiftsområde och ändamål 1-8. Mkr	24
Tabell 5b. Beräknade FoU-medel 2001 efter utgiftsområde och ändamål 9-16. Mkr	25
Tabell 6a. Beräknade FoU-medel 2001 efter utgiftsområde och underindelning av ändamål 2. Mkr	26
Tabell 6b. Beräknade FoU-medel 2001 efter utgiftsområde och underindelning av ändamål 14. Mkr	27
Tabell 6c. Beräknade FoU-medel 2001 efter utgiftsområde och underindelning av ändamål 16. Mkr	28
Tabell 7. FoU-medel i statsbudgeten samt från forskningsstiftelserna efter ändamål och mottagande sektor. Mkr	29
Tabell 8. FoU-medel i budgetpropositionen (BP) inkl. forskningsstiftelser (FS) 2000 och 2001 efter ändamål. Löpande priser, mkr. Andelar i procent.	30
Tabell 9. FoU-medel i Budgetpropositionen (BP) 2000 och 2001 efter ändamål. 1995 års priser, mkr. Ändamålets andelar samt skillnader mellan 2000 och 2001 i procent.	31
Tabell 10. FoU-medel i budgetpropositionen 2000 och 2001 efter civila ändamål. Andelar i procent	32
Tabell 11. FoU-medel i budgetpropositionen 2000 och 2001 för ändamålet allmän vetenskaplig utveckling efter vetenskapsområde. Andelar i procent	32
Tabell 12. FoU-medel i budgetpropositionen 1991/92-2001, inkl. FoU-medel från forskningsstiftelser efter ändamål. Löpande priser, mkr	33
Tabell 13. FoU-medel i budgetpropositionen 1991/92-2001, inkl. FoU-medel från forskningsstiftelser efter ändamål. 1995 års priser, mkr	34
Tabell 14. Index över FoU-medel i budgetpropositionen 1991/92-2001 inkl. FoU-medel från forskningsstiftelser efter ändamål. Basår 1994/95	35
Tabell 15. FoU-medel i budgetpropositionen 1991/92-2001, inkl. FoU-medel från forskningsstiftelser efter ändamål. Procentuell fördelning	36
Tabell 16. FoU-medel och FoU-andelar i budgetpropositionen 1977/78-2001. Löpande priser, mkr. Andelar i procent	37
Tabell 17. FoU-medel i budgetpropositionen 1977/78-2001 som andel av bruttonationalprodukten (BNP). Mkr och procent	38

Tabell 1. Totala anslag samt beräknade FoU-medel i statsbudgeten 2000 och 2001 efter utgifts- och politikområde samt anslag. Löpande priser, mkr

Government appropriations and GBAORD the year 2000 and 2001, distributed by purpose. Current prices, MSEK

Utgiftsområde Politikområde Anslagsnamn	2000		2001	
	Anslag	FoU-medel	Anslag	FoU-medel
Rikets styrelse	4 461	9	5 316	14
Mediepolitik	685	1	691	1
Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden	5	0	6	0
Granskningsnämnden för radio och TV	7	1	8	1
Demokrati	49	0	65	8
Allmänna val	5	0	25	8
Övrig verksamhet	3 711	5	4 545	5
Regeringskansliet m.m.	2 497	5	3 270	5
Anslag inom övriga politikområden	15	3	15	0
Samhällsekonomi och finansförvaltning	1 578	87	1 308	76
Effektiv statsförvaltning	814	84	793	76
Konjunkturinstitutet	40	10	44	10
Statistiska centralbyrån	385	53	376	42
Statens kvalitets- och kompetensråd	10	3	11	3
Ekonomiska rådet	2	1	2	1
Utvecklingsarbete	18	17	20	20
Anslag inom övriga politikområden	764	3	515	0
Skatteförvaltning och uppbörd	5 922	0	6 207	82
Skatt, tull och exekutionsväsende	5 922	0	6 207	82
Riksskatteverket	405	0	443	0
Skattemyndigheterna	4 389	0	4 594	23
Tullverket	1 127	0	1 170	59
Anslag inom övriga politikområden	0	0	0	0
Rättsväsendet	22 667	54	23 973	77
Rättsväsendet	21 325	54	22 611	77
Polisorganisationen	11 507	11	12 298	12
Åklagarorganisationen	695	7	730	7
Kriminalvården	3 820	4	4 148	8
Brottsförebyggande rådet	50	25	42	31
Rättsmedicinalverket	184	0	189	8
Brottsoffermyndigheten	15	7	17	10
Anslag inom övriga politikområden	1 342	0	1 362	0

Tabell 1 fortsättning

Utgiftsområde Politikområde Anslagsnamn	2000		2001	
	Anslag	FoU-medel	Anslag	FoU-medel
Utrikesförvaltning och internationell samverkan	2 983	116	2 908	111
Utrikes- och säkerhetspolitik	2 983	116	2 908	111
Nordiska ministerrådet	292	73	281	70
Fredsförämjande verksamhet	147	1	149	1
Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)	21	21	21	21
Forskning till stöd för nedrustning och internationell säkerhet	11	11	11	11
Utrikespolitiska Institutet	12	6	12	4
Forskningsverksamhet av särskild utrikes- och säkerhetspolitisk betydelse	4	4	5	5
Anslag inom övriga politikområden	0	0	0	0
Totalförsvaret	46 649	1 161	46 530	2 847
Försvarspolitik	45 621	1 092	45 445	2 792
Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling	22 341	894	23 315	2 300
Funktionen Civil ledning	438	25	489	50
Funktionen Psykologiskt försvar	19	4	20	5
Totalförsvarets pliktverk	238	0	253	0
Försvarshögskolan	28	2	31	31
Försvarets radioanstalt	428	0	441	220
Totalförsvarets forskningsinstitut	168	168	185	185
Skydd mot olyckor	1 028	68	1 085	55
Statens räddningsverk: samhällets skydd mot olyckor	526	68	555	55
Anslag inom övriga politikområden	0	0	0	0
Internationellt bistånd	13 237	490	14 966	984
Internationellt utvecklingssamarbete	12 487	487	14 066	984
Biståndsverksamhet	12 060	482	13 604	952
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	416	5	451	32
Anslag inom övriga politikområden	750	2	900	0
Invandrare och flyktingar	4 901	0	4 942	0

Tabell 1 fortsättning

Utgiftsområde Politikområde Anslagsnamn	2000		2001	
	Anslag	FoU-medel	Anslag	FoU-medel
Hälsovård, sjukvård och social omsorg	25 363	260	29 374	571
Hälso- och sjukvårdspolitik	17 689	45	19 955	41
Bidrag till hälso- och sjukvård	980	5	962	6
Statens beredning för utvärdering av medicinsk metodik	36	11	36	10
Socialstyrelsen	429	30	477	25
Folkhälsa	473	68	516	150
Bidrag till WHO	34	0	8	6
Bidrag till Nordiska hälsovårdshögskolan	17	0	17	8
Folkhälsoinstitutet	111	25	120	12
Smittskyddsinstitutet	131	30	153	115
Institutet för psykosocial medicin	13	13	13	1
Alkohol- och narkotikapolitiska åtgärder	28	0	78	8
Handikappolitik	6 168	0	7 671	9
Vissa statsbidrag inom handikappområdet	330	0	277	6
Statens institut för särskilt utbildningsstöd	9	0	21	3
Äldrepolitik	260	0	252	89
Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken	260	0	252	89
Socialtjänstpolitik	630	29	703	45
Bidrag till utveckling av socialt arbete	63	4	88	5
Statens institutionsstyrelse	557	20	604	30
Utvecklingsmedel till åtgärder för hemlösa	10	5	10	10
Forskningspolitik	127	118	262	237
Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap: forskning	118	118	237	237
Anslag inom övriga politikområden	15	0	16	0
Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	92 470	9	101 950	33
Ersättning vid arbetsoförmåga	92 470	9	101 950	33
Riksförsäkringsverket	717	9	751	8
Allmänna försäkringskassor	4 765	0	5 049	25
Anslag inom övriga politikområden	0	0	0	0
Ekonomisk trygghet vid ålderdom	33 619	0	33 780	0
Ekonomisk trygghet för familjer och barn	44 756	0	47 747	0

Tabell 1 fortsättning

Utgiftsområde Politikområde Anslagsnamn	2000		2001	
	Anslag	FoU-medel	Anslag	FoU-medel
Arbetsmarknad	67 754	0	63 031	93
Arbetsmarknadspolitik	67 754	0	63 031	93
Särskilda insatser för arbetshandikappade	6 829	0	6 976	7
Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2000 - 2006	641	0	1 663	80
Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering	14	0	20	6
Anslag inom övriga politikområden	0	0	0	0
Arbetsliv	8 949	375	8 542	336
Arbetslivspolitik	913	0	1 007	326
Arbetarskyddsverket	393	0	550	20
Arbetslivsinstitutet	155	0	321	300
Internationella arbetsorganisationen (ILO)	24	0	22	6
Jämställdhetspolitik	30	0	33	10
Särskilda jämställdhetsåtgärder	14	0	14	10
Anslag inom övriga politikområden	8 006	375	7 502	0
Studiestöd	20 981	0	21 622	0
Utbildning och universitetsforskning	32 573	9 064	34 846	9 724
Utbildningspolitik	29 922	7 205	32 052	7 694
Forskning inom skolväsendet	8	8	30	30
Specialskolemyndigheten och resurscenter	453	0	412	1
Bidrag till viss verksamhet inom vuxenutbildning	141	1	164	1
Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning	976	900	1 012	951
Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning	984	875	1 018	845
Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning	799	717	827	720
Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning	798	679	843	775
Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning	554	462	577	502
Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning	360	302	391	340
Karolinska institutet: Forskning och forskarutbildning	624	580	641	571
Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning	527	496	559	531
Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning	184	145	200	172
Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning	75	70	97	79
Växjö universitet: Forskning och forskarutbildning	76	56	97	80
Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning	76	49	97	75

Tabell 1 fortsättning

Utgiftsområde Politikområde Anslagsnamn	2000		2001	
	Anslag	FoU-medel	Anslag	FoU-medel
Mitthögskolan: Forskning	75	55	87	71
Högskolan i Karlskrona/Ronneby: Forskning och forskarutbildning	24	20	34	29
Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning	51	33	54	42
Högskolan i Kalmar: Forskning och forskarutbildning	24	16	34	26
Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning	0	0	2	2
Enskilda och kommunala högskoleutbildningar m.m.	1 544	407	1 846	441
Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.	451	39	362	31
Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor	192	138	200	161
Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	1 601	1 157	1 632	1 218
Forskningspolitik	2 386	1 795	2 573	2 030
Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	1 621	1 536	1 777	1 777
Rymdforskning	142	142	145	145
Institutet för rymdfysik	41	36	42	35
Polarforskningssekreteriatet	23	17	23	23
Särskilda utgifter för forskningsändamål	124	52	117	49
Anslag inom övriga politikområden	265	64	220	0
Kultur, medier, trossamfund och fritid	7 570	153	7 807	181
Utbildningspolitik	2 571	0	2 596	10
Bidrag till folkbildningen	2 489	0	2 513	10
Forskningspolitik	28	0	35	5
Statens ljud- och bildarkiv	28	0	35	5
Mediepolitik	35	1	35	2
Bidrag till dokumentation om den mediepolitiska utvecklingen och till europeiskt medie-	1	0	1	1
Forskning och dokumentation om medieutvecklingen	1	1	1	1
Kulturpolitik	4 304	125	4 513	148
Statens kulturråd	36	0	38	3
Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och Nationella uppdrag	116	3	224	4
Nationella uppdrag	7	0	8	3
Bidrag till Riksteatern, Operan, Dramaten, Dansens hus och Svenska rikskonserter	764	15	779	10
Stöd till bokhandel	10	0	10	4
Talboks- och punktskriftsbiblioteket	60	2	63	11
Bidrag till Svenska språknämnden och Sverigefinska språknämnden	4	1	5	1
Nämnden för hemslöjdsfrågor	1	0	2	1

Tabell 1 fortsättning

Utgiftsområde Politikområde Anslagsnamn	2000		2001	
	Anslag	FoU-medel	Anslag	FoU-medel
Språk- och folkminnesinstitutet	26	7	26	22
Svenskt biografiskt lexikon	4	0	4	0
Riksantikvarieämbetet	167	17	164	9
Bidrag till kulturmiljövård	250	0	247	5
Centrala museer: Myndigheter	642	45	666	50
Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet	36	36	36	25
Ungdomspolitik	110	3	107	9
Ungdomsstyrelsen	16	3	17	9
Folkrörelsepolitik	509	9	493	7
Stöd till idrotten	462	9	457	7
Anslag inom övriga politikområden	13	14	29	0
Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	15 592	115	11 635	29
Bostadspolitik	6 182	7	3 615	29
Statens geotekniska institut	24	7	25	9
Lantmäteriverket	418	0	416	21
Anslag inom övriga politikområden	9 410	107	8 019	0
Regional utjämning och utveckling	3 310	151	4 214	23
Regionalpolitik	2 990	140	3 764	23
Allmänna regionalpolitiska åtgärder	1 304	140	1 675	15
Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2000-2006	360	0	800	8
Anslag inom övriga politikområden	320	11	450	0
Allmän miljö- och naturvård	1 721	223	2 201	289
Forskningspolitik	0	0	209	166
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning	0	0	166	166
Miljöpolitik	1 590	118	1 991	123
Miljöforskning	50	50	57	50
Stockholms internationella miljöinstitut	12	12	12	12
Statens strålskyddsinstitut	85	23	91	25
Statens kärnkraftinspektion: Kärnsäkerhetsforskning	66	33	67	36
Anslag inom övriga politikområden	131	105	0	0

Tabell 1 fortsättning

Utgiftsområde Politikområde Anslagsnamn	2000		2001	
	Anslag	FoU-medel	Anslag	FoU-medel
Energi	1 446	762	2 262	470
Energipolitik	1 446	762	2 262	470
Energiforskning	402	402	431	110
Energiteknikstöd	130	130	130	130
Introduktion av ny energiteknik	230	230	230	230
Anslag inom övriga politikområden	0	0	0	0
Kommunikationer	25 532	542	24 690	395
Transportpolitik	22 968	273	23 928	390
Vägverket: Administration	1 272	13	1 045	114
Väghållning och statsbidrag	12 835	150	13 663	155
Banverket: Sektorsuppgifter	935	75	750	45
Statens väg- och transportforskningsinstitut	30	29	33	32
Statens institut för kommunikationsanalys	44	7	45	45
IT, tele och post	559	0	559	5
Informationsteknik: Telekommunikation m.m.	50	0	50	5
Anslag inom övriga politikområden	2 006	268	203	0
Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	9 726	968	13 677	1 143
Utbildningspolitik	1 175	620	1 199	775
Sveriges lantbruksuniversitet	1 175	620	1 199	775
Forskningspolitik	209	209	241	241
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning	208	208	240	240
Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien	1	1	1	1
Djurpolitik	345	28	372	36
Statens veterinärmedicinska anstalt	85	17	94	22
Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder	22	10	22	10
Centrala försöksdjursnämnden	8	1	8	4
Livsmedelspolitik	3 628	93	7 594	76
Fiskeriverket	66	33	67	15
Fiskevård	20	0	20	3
Statens livsmedelsverk	121	61	120	58
Landsbygdspolitik	3 886	17	3 755	15
Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	27	17	29	15
Anslag inom övriga politikområden	483	0	515	0

Tabell 1 fortsättning

Utgiftsområde Politikområde Anslagsnamn	2000		2001	
	Anslag	FoU-medel	Anslag	FoU-medel
Näringsliv	2 983	1 276	3 518	1 663
Forskningspolitik	0	0	1 118	1 006
Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	0	0	1 006	1 006
Näringspolitik	1 408	596	1 646	655
Myndigheten för företagsutveckling: Förvaltningskostnader	0	0	184	40
Näringslivsutveckling	0	0	195	10
Myndigheten för analyser, omvärldsbevakning och utvärderingar: Förvaltningskostnader	308	11	70	4
Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m.	140	0	161	6
Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning	5	5	5	5
Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av oljelagringsanläggningar m.m.	40	0	86	6
Bidrag till standardisering, provning och mätteknisk FoU m.m.	79	39	80	40
Rymdverksamhet	534	534	536	536
Konkurrensforskning	6	6	6	6
Avgifter till vissa internationella organisationer	6	0	7	2
Konsumentpolitik	116	2	136	2
Konsumentverket	84	2	93	2
Anslag inom övriga politikområden	1 459	679	618	0
Allmänna bidrag till kommuner	97 667	0	99 363	0
Statsskuldräntor m.m.	81 810	0	70 925	0
Avgiften till Europeiska gemenskapen	23 083	0	23 804	0
Totala anslag samt FoU-anslag 2001 och 2000	699 303	15 813	711 136	19 141
Forskningsstiftelser	..	1 983	..	2 375
Totala anslag samt FoU-anslag inkl. medel från forskningsstiftelser	699 303	17 796	711 136	21 516

Tabell 2. Totala anslag och beräknade FoU-medel i statsbudgeten 2000 och 2001 efter utgiftsområde. Löpande priser, mkr, andelar i procent

Government appropriations and share of GBAORD the year 2000 and 2001, distributed by purpose.
Current prices, MSEK, per cent.

Utgiftsområde	2000			2001		
	Anslag	FoU-medel	Andel FoU-medel (%)	Anslag	FoU-medel	Andel FoU-medel (%)
Rikets styrelse	4 461	9	0,19	5 316	14	0,27
Samhällsekonomi och finansförvaltning	1 578	87	5,50	1 308	76	5,81
Skatteförvaltning och uppbörd	5 922	0	0	6 207	82	1,33
Rättsväsendet	22 667	54	0,24	23 973	77	0,32
Utrikesförvaltning och internationell samverkan	2 983	116	3,88	2 908	111	3,82
Totalförsvaret	46 649	1 161	2,49	46 530	2 847	6,12
Internationellt bistånd	13 237	490	3,70	14 966	984	6,57
Invandrare och flyktingar	4 901	0	0	4 942	0	0
Hälsovård, sjukvård och social omsorg	25 363	260	1,02	29 374	571	1,94
Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	92 470	9	0,01	101 950	33	0,03
Ekonomisk trygghet vid ålderdom	33 619	0	0	33 780	0	0
Ekonomisk trygghet för familjer och barn	44 756	0	0	47 747	0	0
Arbetsmarknad	67 754	2	0	63 031	93	0,15
Arbetsliv	8 949	373	4,17	8 542	336	3,93
Studiestöd	20 981	0	0	21 622	0	0
Utbildning och universitetsforskning	32 573	9 064	27,83	34 846	9 724	27,91
Kultur, medier, trossamfund och fritid	7 570	153	2,02	7 807	181	2,31
Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	15 592	115	0,74	11 635	29	0,25
Regional utjämning och utveckling	3 310	151	4,56	4 214	23	0,55
Allmän miljö- och naturvård	1 721	223	12,98	2 201	289	13,11
Energi	1 446	762	52,70	2 262	470	20,77
Kommunikationer	25 532	542	2,12	24 690	395	1,60
Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	9 726	968	9,95	13 677	1 143	8,36
Näringsliv	2 983	1 276	42,78	3 518	1 663	47,27
Allmänna bidrag till kommuner	97 667	0	0	99 363	0	0
Statsskuldsräntor m.m.	81 810	0	0	70 925	0	0
Avgiften till Europeiska gemenskapen	23 083	0	0	23 804	0	0
Samtliga utgiftsområden	699 303	15 813	2,26	711 136	19 141	2,69
exkl. internationellt bistånd	686 066	15 324	2,23	696 170	18 157	2,61

Tabell 3. Totala anslag och beräknade FoU-medel i statsbudgeten 2000 och 2001 efter utgiftsområde. 1995 års priser, mkr, differens i procent

Government appropriations and GBAORD the year 2000 and 2001, distributed by purpose.
Price level of 1995, MSEK, comparison between years in per cent

Utgiftsområde	2000		2001		Differens (%)	
	Anslag	FoU-medel	Anslag	FoU-medel	Anslag	FoU-medel
Rikets styrelse	4 229	8	4 942	13	16,8	61,6
Samhällsekonomi och finansförvaltning	1 497	82	1 216	71	-18,8	-14,3
Skatteförvaltning och uppbörd	5 615		5 770	77	2,8	..
Rättsväsendet	21 492	51	22 285	71	3,7	39,8
Utrikesförvaltning och internationell samverkan	2 829	110	2 704	103	-4,4	-5,9
Totalförsvaret	44 231	1 100	43 253	2 646	-2,2	140,5
Internationellt bistånd	12 551	464	13 912	915	10,8	96,9
Invandrare och flyktingar	4 647		4 594		-1,1	
Hälsovård, sjukvård och social omsorg	24 048	246	27 305	531	13,5	115,4
Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	87 677	9	94 770	31	8,1	259,5
Ekonomisk trygghet vid ålderdom	31 876		31 401		-1,5	
Ekonomisk trygghet för familjer och barn	42 436		44 384		4,6	
Arbetsmarknad	64 242	2	58 592	86	-8,8	3 864,2
Arbetsliv	8 485	354	7 940	312	-6,4	-11,7
Studiestöd	19 894		20 099		1,0	
Utbildning och universitetsforskning	30 884	8 594	32 391	9 039	4,9	5,2
Kultur, medier, trossamfund och fritid	7 178	145	7 257	168	1,1	16,0
Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	14 784	109	10 815	27	-26,8	-75,0
Regional utjämning och utveckling	3 139	143	3 918	21	24,8	-85,1
Allmän miljö- och naturvård	1 632	212	2 046	268	25,3	26,6
Energi	1 371	722	2 103	437	53,4	-39,5
Kommunikationer	24 209	513	22 951	368	-5,2	-28,4
Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	9 222	918	12 714	1 063	37,9	15,8
Näringsliv	2 829	1 210	3 270	1 546	15,6	27,7
Allmänna bidrag till kommuner	92 604		92 365		-0,3	
Statsskuldsräntor m.m.	77 569		65 930		-15,0	
Avgiften till Europeiska gemenskapen	21 886		22 128		1,1	
Samtliga utgiftsområden	663 054	14 994	661 052	17 793	-0,3	18,7
exkl. internationellt bistånd	650 503	14 529	647 140	16 879	-0,5	16,2

Tabell 4. Totala anslag och FoU-medel i statsbudgeten 2000¹⁰ och 2001 efter politikområde. Löpande priser, mkr

Government appropriations and GBAORD the year 2000 and 2001, distributed by field of politics.
Current prices, MSEK

Politikområde	2000		2001	
	Anslag	FoU-medel	Anslag	FoU-medel
Effektiv statsförvaltning	8 572	87	8 295	76
Finansiella system och tillsyn	343	0	519	0
Skatt, tull och exekutionsväsende	7 263	0	7 569	82
Rättsväsendet	21 325	54	22 611	77
Utrikes- och säkerhetspolitik	2 983	116	2 908	111
Försvarspolitik	45 621	1 092	45 445	2 792
Skydd mot olyckor	1 028	68	1 085	55
Internationellt utvecklingssamarbete	12 487	488	14 066	984
Samarbete med Central- och Östeuropa	750	2	900	0
Integrationspolitik	2 468	0	2 406	0
Storstadspolitik	525	0	785	0
Migrationspolitik	2 165	0	1 963	0
Hälso- och sjukvårdspolitik	17 689	45	19 955	41
Folkhälsa	471	68	516	150
Barnpolitik	15	0	16	0
Handikappolitik	6 168	0	7 671	9
Äldrepolitik	260	0	252	89
Socialtjänstpolitik	630	29	703	45
Ersättning vid arbetsförmåga	92 470	9	101 950	33
Ekonomisk äldrepolitik	33 619	0	33 780	0
Ekonomisk familjepolitik	50 426	0	52 507	0
Arbetsmarknadspolitik	67 754	2	63 031	93
Arbetslivspolitik	913	154	1 007	326
Jämställdhetspolitik	30	0	33	10
Utbildningspolitik	54 159	7 833	57 469	8 479
Forskningspolitik	3 772	3 275	4 439	3 685
Mediepolitik	720	2	726	3
Kulturpolitik	4 304	139	4 513	148
Ungdomspolitik	110	3	107	9
Folkrörelsepolitik	509	9	493	7
Bostadspolitik	6 182	7	3 615	29
Regional samhällsorganisation	1 819	2	1 890	0
Regionalpolitik	2 990	140	3 764	23
Miljöpolitik	3 554	263	3 564	123
Energipolitik	1 446	762	2 262	470
Transportpolitik	22 968	273	23 928	390
IT, tele och post	559	0	1 009	5
Näringspolitik	1 408	596	1 646	655
Utrikeshandel, export och investeringsfrämjande	420	0	618	0
Konsumentpolitik	116	2	136	2
Skogspolitik	394	0	478	0
Djurpolitik	345	28	372	36
Livsmedelspolitik	3 628	93	7 594	76
Landsbygds politik	3 886	17	3 755	15
Samepolitik	51	3	52	0
Demokrati	49	0	65	8
Minoritetspolitik	8	0	8	0
Övrig verksamhet	3 735	5	4 570	5
Anslag ej fördelade på politikområde	206 195	145	194 092	0
Samtliga politikområden	699 303	15 813	711 136	19 141

¹⁰ För att kunna genomföra jämförelsen mellan år 2000 och 2001 har anslagen för år 2000 förts till det politikområde motsvarande anslag för år 2001 tillhör. Där detta inte kunnat genomföras har anslaget förts till posten *Anslag ej fördelade på politikområde*.

Tabell 5a. Beräknade FoU-medel 2001 efter utgiftsområde och ändamål 1-8. Mkr

GBAORD the year 2001 distributed by purpose and socio-economic objective 1-8. MSEK

	Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske	Industriell verksamhet	Energi- och vattenförsörjning	Transport och telekommunikationer	Boende- miljö och samhällsplanering	Fysisk miljö och naturvård	Hälso- och sjukvård	Socialvård, social miljö, trygghet
Utgiftsområde								
Rikets styrelse								
Samhällsekonomi och finansförvaltning								
Skatteförvaltning och uppbörd								
Rättsväsendet								9
Utrikesförvaltning och internationell samverkan				11				
Totalförsvaret								
Internationellt bistånd	190	95	95	95		16		
Hälsovård, sjukvård och social omsorg							140	139
Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp								33
Arbetsmarknad								93
Arbetsliv								
Utbildning och universitetsforskning		3		6				
Kultur, medier, trossamfund och fritid						2		
Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande		1	1		15	2		
Regional utjämning och utveckling		14		8	2			
Allmän miljö- och naturvård			24		71	132	3	
Energi			470					
Kommunikationer				380	8	8		
Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	280	58				15		
Näringsliv		349		153		6		
Övriga utgiftsområden								
FoU-medel via BP	471	520	590	652	95	180	142	274
Forskningsstiftelser	60	168	24	28	6	298	78	
Summa FoU-medel	531	688	614	680	101	478	220	274
Fördelning av FoU-medel via BP	2,5	2,7	3,1	3,4	0,5	0,9	0,7	1,4
Fördelning av summa FoU-medel	2,5	3,2	2,9	3,2	0,5	2,2	1,0	1,3

Tabell 5b. Beräknade FoU-medel 2001 efter utgiftsområde och ändamål 9-16. Mkr

GBAORD the year 2001 distributed by purpose and socio-economic objective 9-16. MSEK

Utgiftsområde	Kulturutbud, massmedia, fritid	Undervisning	Arbetsmiljö och personalskydd	Offentlig förvaltning, ekonomisk planering och övrig samhällservice	Utforskning och utnyttjande av jorden och atmosfären	Allmän vetenskaplig utveckling	Rymdverksamhet	Försvaret
Rikets styrelse	1			13				
Samhällsekonomi och finansförvaltning				76				
Skatteförvaltning och uppbörd				82				
Rättsväsendet				43			25	
Utrikesförvaltning och internationell samverkan				30	14		46	11
Totalförsvaret				56			2	2 789
Internationellt bistånd		190		190			111	
Hälsovård, sjukvård och social omsorg			95				197	
Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp								
Arbetsmarknad								
Arbetsliv			333	3				
Utbildning och universitetsforskning		32			45	9 556	83	
Kultur, medier, trossamfund och fritid	88	1		5			85	
Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande							10	
Regional utjämning och utveckling								
Allmän miljö- och naturvård			3		2		54	
Energi								
Kommunikationer								
Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar							790	
Näringsliv			151	3	9	564	429	
Övriga utgiftsområden								
FoU-medel via BP	89	224	581	502	70	11 440	511	2 800
Forskningsstiftelser	56	104	29		5	1 521		
Summa FoU-medel	145	328	610	502	75	12 961	511	2 800
Fördelning av FoU-medel via BP	0,5	1,2	3,0	2,6	0,4	59,8	2,7	14,6
Fördelning av summa FoU-medel	0,7	1,5	2,8	2,3	0,3	60,2	2,4	13,0

Tabell 6a. Beräknade FoU-medel 2001 efter utgiftsområde och underindelning av ändamål 2. Mkr

GBAORD the year 2001 distributed by purpose and subdivision of the socio-economic objective. MSEK

	Industri- ell verk- samhet	Transport medel	Telepro- dukter	Läke- medel	Maskin- industri	Preci- sions- instru- ment	Massa- och pappers- varuindu- strin	Övriga branscher	Kan ej bedömas
Utgiftsområde									
Rikets styrelse									
Samhällsekonomi och finansförvaltning									
Skatteförvaltning och uppbörd									
Rättsväsendet									
Utrikesförvaltning och internationell samverkan									
Totalförsvaret									
Internationellt bistånd	95								95
Hälsovård, sjukvård och social omsorg									
Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp									
Arbetsmarknad									
Arbetsliv									
Utbildning och universi- tetsforskning	3								3
Kultur, medier, trossam- fund och fritid									
Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	1							1	
Regional utjämning och utveckling	14				5			9	
Allmän miljö- och natur- vård									
Energi									
Kommunikationer									
Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	58							58	
Näringsliv	349		101		101				148
Övriga utgiftsområden									
FoU-medel via BP	520		101		105			68	246
Forskningsstiftelser	168	14	17	14	14	12	14	80	3
Summa FoU-medel	688	14	118	14	119	12	14	148	249
Fördelning av FoU-medel via BP	2,7	0,0	0,5	0,0	0,6	0,0	0,0	0,4	1,3
Fördelning av summa FoU-medel	3,2	0,1	0,5	0,1	0,6	0,1	0,1	0,7	1,2

Tabell 6b. Beräknade FoU-medel 2001 efter utgiftsområde och underindelning av ändamål 14. Mkr

GBAORD the year 2001 distributed by purpose and socio-economic objective. MSEK

Utgiftsområde	Allmän vetenskaplig utveckling	Matematik/naturvetenskap	Teknik	Medicin	Lantbruksvetenskap	Samhällsvetenskap	Humaniora	Tvårvetenskap	Kan ej bedömas
Rikets styrelse									
Samhällsekonomi och finansförvaltning									
Skatteförvaltning och uppbörd									
Rättsväsendet	25						20		5
Utrikesförvaltning och internationell samverkan	46	11					23	11	
Totalförsvaret	2						2		
Internationellt bistånd	111	3	3	3	3	3	98		
Hälsovård, sjukvård och social omsorg	197			72			126		
Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp									
Arbetsmarknad									
Arbetsliv									
Utbildning och universitetsforskning	9 556	2 339	1 778	3 206	2	1 139	576	141	374
Kultur, medier, trossamfund och fritid	85	1		4			1	34	45
Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	10	5	5						
Regional utjämning och utveckling									
Allmän miljö- och naturvård	54	38				17			
Energi									
Kommunikationer									
Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	790	194	2	2	569		8	15	
Näringsliv	564	308	252				3		
Övriga utgiftsområden									
FoU-medel via BP	11 440	2 899	2 040	3 287	591	1 420	637	186	379
Forskningsstiftelser	1 521	113	608	195	11	193	210	11	180
Summa FoU-medel	12 961	3 012	2 648	3 482	602	1 613	847	197	559
Fördelning av FoU-medel via BP	59,8	15,1	10,7	17,2	3,1	7,4	3,3	1,0	2,0
Fördelning av summa FoU-medel	60,2	14,0	12,3	16,2	2,8	7,5	3,9	0,9	2,6

Tabell 6c. Beräknade FoU-medel 2001 efter utgiftsområde och underindelning av ändamål 16. Mkr
 GBAORD the year 2001 distributed by purpose and socio-economic objective. MSEK

	<i>Försvar</i>	Materielutveckling	Annan utveckling	Forskning	Kan ej bedömas
Utgiftsområde					
Rikets styrelse					
Samhällsekonomi och finansförvaltning					
Skatteförvaltning och uppbörd					
Rättsväsendet					
Utrikesförvaltning och internationell samverkan	11				11
Totalförsvar	2 789	2 613	50	126	
Internationellt bistånd					
Hälsovård, sjukvård och social omsorg					
Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp					
Arbetsmarknad					
Arbetsliv					
Utbildning och universitetsforskning					
Kultur, medier, trossamfund och fritid					
Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande					
Regional utjämning och utveckling					
Allmän miljö- och naturvård					
Energi					
Kommunikationer					
Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar					
Näringsliv					
Övriga utgiftsområden					
FoU-medel via BP	2 800	2 613	50	126	11
Forskningsstiftelser					
Summa FoU-medel	2 800	2 613	50	126	11
Fördelning av FoU-medel via BP	14,6	13,6	0,3	0,7	0,1
Fördelning av summa FoU-medel	13,0	12,1	0,2	0,6	0,1

Tabell 7. FoU-medel i statsbudgeten samt från forskningsstiftelserna efter ändamål och mottagande sektor. Löpande priser, mkr och procent

GBAORD distributed by socio-economic objective and recipient sector. MSEK

Syfte/ändamål <i>Medel via budgetpropositionen (BP)</i>	Mottagande sektor									
	UoH-sektorn	Forskningsråd	Sektor-forskningsorgan	För-svars-makten	Andra myndigheter	Företag	EU	Andra intern. organ.	Kan ej fördelas	Totalt
Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske			241		220				10	471
Industriell verksamhet m.m.			201		276	43				520
Energi- och vattenförsörjning					584			3	4	590
Transport och telekommunikationer			151		345	6		106	45	652
Boendemiljö och samhällsplanering			66		24			3	2	95
Fysisk miljö och naturvård			83		65	25		3	5	180
Hälsa- och sjukvård					130			13		142
Socialvård, social miljö, trygghet			17		177		80			274
Kulturutbud, massmedia, fritidsverksamhet	4				67	5		1	13	89
Undervisning					224					224
Arbetsmiljö och personalskydd			246		330			6		581
Offentlig förvaltning, ekonomisk planering och övrig samhällservice					499			3		502
Utforskning och utnyttjande av jorden och atmosfären					54			14	2	70
Allmän vetenskaplig utveckling	8 504	1 777	645	2	393			64	54	11 440
Rymdverksamhet					429	83				511
Försvaret	31			2 757	11					2 800
Totalt	8 540	1 777	1 650	2 760	3 824	162	80	213	136	19 141
Andel	44,6%	9,3%	8,6%	14,4%	20,0%	0,8%	0,4%	1,1%	0,7%	100,0%
<i>Medel via forskningsstiftelser (FS)</i>										
Industriell verksamhet m.m.	135				15	18				168
Fysisk miljö och naturvård	263				16	19				298
Undervisning	104									104
Allmän vetenskaplig utveckling	1 437	82								1 520
Övriga	272				14					286
Totalt	2 211	82			45	37				2 375
Andel	93,1%	3,5%			1,9%	1,5%				100,0%
<i>Medel via BP + FS</i>										
Summa	10 751	1 860	1 650	2 760	3 869	198	80	213	136	21 516
Andel	50,0%	8,6%	7,7%	12,8%	18,0%	0,9%	0,4%	1,0%	0,6%	100,0%

Tabell 8. FoU-medel i budgetpropositionen (BP) inkl. forskningsstiftelser (FS) 2000 och 2001 efter ändamål. Löpande priser, mkr, andelar i procent.

GBAORD the year 2000 and 2001 distributed by socio-economic objective. Current prices, MSEK

Ändamål	2000				2001			
	FoU-medel		andel via FS		FoU-medel		andel via FS	
	totalt	via BP	via FS		totalt	via BP	via FS	
Jordbruk, skogsbruk jakt och fiske	293	292	1	0,3%	531	471	60	11,3%
Industriell verksamhet m.m.	941	860	81	8,6%	688	520	168	24,4%
Energi- och vattenförsörjning	916	912	4	0,5%	614	590	24	3,9%
Transport och telekommunikationer	607	601	6	1,0%	680	652	28	4,1%
Boendemiljö och samhällsplanering	43	43	0	0,5%	101	95	6	5,9%
Fysisk miljö och naturvård	510	216	294	57,7%	478	180	298	62,3%
Hälso- och sjukvård	276	211	64	23,3%	220	142	78	35,5%
Socialvård, social miljö, trygghet	140	119	21	15,1%	274	274	0	0,0%
Kulturutbud, massmedia, fritids- verksamhet	109	104	4	3,9%	145	89	56	38,6%
Undervisning	115	114	1	1,2%	327	224	104	31,8%
Arbetsmiljö och personalskydd	290	290	0	0,0%	611	581	29	4,7%
Offentlig förvaltning, ekonomisk planering och övrig samhällsservice	268	264	4	1,6%	502	502	0	0,0%
Utforskning och utnyttjande av jorden och atmosfären	264	264	0	0,0%	75	70	5	6,7%
Allmän vetenskaplig utveckling	11 356	9 865	1 491	13,1%	12 960	11 440	1 521	11,7%
<i>Matematik/naturvetenskap</i>	2 276	2 046	230	10,1%	3 012	2 899	113	3,8%
<i>Teknik</i>	2 438	1 789	649	26,6%	2 648	2 040	608	23,0%
<i>Medicin</i>	3 342	3 168	174	5,2%	3 482	3 287	195	5,6%
<i>Lantbruksvetenskap</i>	636	628	8	1,3%	602	591	11	1,8%
<i>Samhällsvetenskap</i>	1 157	1 016	142	12,2%	1 613	1 420	193	12,0%
<i>Humaniora</i>	709	565	144	20,3%	846	637	210	24,8%
<i>Tvårvetenskap</i>	217	200	17	7,8%	198	186	11	5,6%
<i>FoU som inte går att fördela</i>	581	453	128	22,0%	559	379	180	32,2%
Rymdverksamhet	543	532	10	1,9%	511	511	0	0,0%
Försvar	1 126	1 126	0	0,0%	2 800	2 800	0	0,0%
Samtliga ändamål	17 796	15 813	1 983	11,1%	21 516	19 141	2 375	11,0%
Civil FoU	16 671	14 688	1 983	0,1%	18 716	16 341	2 375	0,1%

Tabell 9. FoU-medel i Budgetpropositionen (BP) 2000 och 2001 efter ändamål. 1995 års priser, mkr, ändamålets andelar samt skillnader mellan 2000 och 2001 i procent.

GBAORD the year 2000 and 2001 distributed by socio-economic objective. Price level of 1995, MSEK.

Ändamål	2000				2001				differens %	
	FoU-medel		via BP		FoU-medel		via BP		FoU-medel	
	mkr	%	mkr	%	mkr	%	mkr	%	totalt	via BP
Jordbruk, skogsbruk jakt och fiske	277	1,6	276	1,8	494	2,5	438	2,5	78,0	58,4
Industriell verksamhet m.m.	893	5,3	816	5,4	640	3,2	483	2,7	-28,4	-40,8
Energi- och vattenförsörjning	868	5,1	864	5,8	571	2,9	548	3,1	-34,3	-36,5
Transport och telekommunikationer	576	3,4	570	3,8	632	3,2	606	3,4	9,8	6,4
Boendemiljö och samhällsplanering	41	0,2	41	0,3	94	0,5	88	0,5	130,6	117,9
Fysisk miljö och naturvård	484	2,9	205	1,4	444	2,2	167	0,9	-8,1	-18,2
Hälsa- och sjukvård	261	1,5	201	1,3	205	1,0	132	0,7	-21,8	-34,2
Socialvård, social miljö, trygghet	133	0,8	113	0,8	255	1,3	255	1,4	91,4	125,4
Kulturutbud, massmedia, fritidsverksamhet	103	0,6	99	0,7	135	0,7	83	0,5	30,8	-16,5
Undervisning	109	0,6	108	0,7	304	1,5	208	1,2	178,0	92,7
Arbetsmiljö och personalskydd	275	1,6	275	1,8	568	2,8	540	3,0	106,5	96,4
Offentlig förvaltning, ekonomisk planering och övrig samhällsservice	255	1,5	251	1,7	467	2,3	467	2,6	83,3	86,2
Utforskning och utnyttjande av jorden och atmosfären	250	1,5	250	1,7	70	0,3	65	0,4	-72,1	-74,0
Allmän vetenskaplig utveckling	10 767	63,8	9 354	62,4	12 047	60,2	10 634	59,8	11,9	13,7
<i>Matematik/naturvetenskap</i>	2 158	12,8	1 940	12,9	2 800	14,0	2 695	15,1	29,8	38,9
<i>Teknik</i>	2 312	13,7	1 697	11,3	2 462	12,3	1 896	10,7	6,5	11,8
<i>Medicin</i>	3 168	18,8	3 003	20,0	3 237	16,2	3 056	17,2	2,2	1,7
<i>Lantbruksvetenskap</i>	603	3,6	595	4,0	560	2,8	549	3,1	-7,2	-7,7
<i>Samhällsvetenskap</i>	1 097	6,5	963	6,4	1 499	7,5	1 320	7,4	36,6	37,1
<i>Humaniora</i>	672	4,0	536	3,6	786	3,9	592	3,3	17,0	10,4
<i>Tvårvetenskap</i>	205	1,2	189	1,3	184	0,9	173	1,0	-10,4	-8,7
<i>FoU som inte går att fördela</i>	551	3,3	430	2,9	520	2,6	352	2,0	-5,7	-18,0
Rymdverksamhet	515	3,1	505	3,4	475	2,4	475	2,7	-7,7	-5,9
Försvaret	1 067	6,3	1 067	7,1	2 603	13,0	2 603	14,6	143,9	143,9
Samtliga ändamål	16 874	100,0	14 994	100,0	20 001	100,0	17 793	100,0	18,5	18,7
Civil FoU	15 807	93,7	13 926	92,9	17 398	87,0	15 190	85,4	10,1	9,1

Tabell 10. FoU-medel i budgetpropositionen 2000 och 2001 efter civila ändamål. Andelar i procent
 GBAORD for civil purposes the year 2000 and 2001 distributed by socio-economic objective. Per cent.

Civila ändamål	2000	2001	differens
Jordbruk, skogsbruk jakt och fiske	2,0	2,9	0,9
Industriell verksamhet m.m.	5,9	3,2	-2,7
Energi- och vattenförsörjning	6,2	3,6	-2,6
Transport och telekommunikationer	4,1	4,0	-0,1
Boendemiljö och samhällsplanering	0,3	0,6	0,3
Fysisk miljö och naturvård	1,5	1,1	-0,4
Hälso- och sjukvård	1,4	0,9	-0,6
Socialvård, social miljö, trygghet	0,8	1,7	0,9
Kulturutbud, massmedia, fritidsverksamhet	0,7	0,5	-0,2
Undervisning	0,8	1,4	0,6
Arbetsmiljö och personalskydd	2,0	3,6	1,6
Offentlig förvaltning, ekonomisk planering och övrig samhällsservice	1,8	3,1	1,3
Utforskning och utnyttjande av jorden och atmosfären	1,8	0,4	-1,4
Allmän vetenskaplig utveckling	67,2	70,0	2,8
Rymdverksamhet	3,6	3,1	-0,5
Civil FoU	100,0	100,0	

Tabell 11. FoU-medel i budgetpropositionen 2000 och 2001 för ändamålet allmän vetenskaplig utveckling efter vetenskapsområde. Andelar i procent

GBAORD the year 2000 and 2001 for the socio-economic objective general advancement of knowledge distributed by discipline. Per cent

Vetenskapsområde	2000	2001	differens
Matematik/naturvetenskap	20,7	25,3	4,6
Teknik	18,1	17,8	-0,3
Medicin	32,1	28,7	-3,4
Lantbruksvetenskap	6,4	5,2	-1,2
Samhällsvetenskap	10,3	12,4	2,1
Humaniora	5,7	5,6	-0,2
Tvårvetenskap	2,0	1,6	-0,4
FoU som inte går att fördela	4,6	3,3	-1,3
Samtliga vetenskapsområden	100,0	100,0	

Tabell 12. FoU-medel i budgetpropositionen 1991/92-2001, inkl. FoU-medel från forskningsstiftelser efter ändamål. Löpande priser, mkr

GBAORD the year 1991/92-2001 distributed by socio-economic objective. Current prices, MSEK

Ändamål	Budgetår									
	1991/92	1992/93	1993/94	1994/95	1995/96	1997	1998	1999	2000	2001
Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske	328	337	316	228	337	306	275	292	293	531
Industriell verksamhet	1 065	1 161	906	943	1 165	921	677	690	941	688
Energi- och vattenförsörjning	510	441	405	446	551	613	676	902	916	614
Transport och telekommunikationer	1 254	971	958	1 000	1 038	895	753	869	607	680
Boende och samhällsplanering	105	147	84	99	79	122	164	44	43	101
Fysisk miljö, naturvård	577	661	637	695	459	437	415	523	510	478
Hälso- och sjukvård	112	120	98	180	294	234	174	328	276	220
Socialvård, social miljö, trygghet	52	73	85	70	148	137	126	184	140	274
Kultur massmedia, fritid	85	113	101	113	74	89	103	95	109	145
Undervisning	59	50	101	127	161	105	48	50	115	327
Arbetsmiljö, personalskydd	362	362	396	388	619	586	554	370	290	611
Offentlig förvaltning, samhällsservice	225	294	324	773	304	280	256	289	268	502
Utforskning av jorden och atmosfären	49	51	67	71	65	128	191	297	264	75
Allmän vetenskaplig utveckling	8 267	8 925	9 613	9 578	9 914	10 402	10 891	10 522	11 356	12 960
<i>Matematik/Naturvetenskap</i>	1 791	1 966	2 145	2 155	2 055	2 173	2 291	2 282	2 276	3 012
<i>Teknisk vetenskap</i>	1 983	2 012	2 164	2 065	2 002	2 098	2 194	2 349	2 438	2 648
<i>Medicinsk vetenskap</i>	2 391	2 476	2 619	2 762	2 840	3 150	3 459	2 874	3 342	3 482
<i>Lantbruks- och veterinärvetenskap</i>	787	779	724	753	745	709	674	700	636	602
<i>Samhällsvetenskap</i>	726	788	888	922	964	1 055	1 145	1 080	1 157	1 613
<i>Humanistisk vetenskap</i>	538	612	710	749	772	734	697	682	709	846
<i>Tvärvetenskap</i>							86	75	217	198
<i>FoU som ej kan fördelas</i>	51	292	363	176	536	441	347	478	557	559
Rymdverksamhet	304	267	267	287	281	327	372	510	543	511
Försvar	5 020	4 492	4 409	3 492	4 089	2 606	1 122	1 117	1 126	2 800
Samtliga ändamål	18 586	18 464	18 767	18 494	19 578	18 188	16 799	17 082	17 796	21 516
Civila ändamål	13 566	13 972	14 357	15 002	15 488	15 583	15 677	15 965	16 671	18 716

Tabell 13. FoU-medel i budgetpropositionen 1991/92-2001, inkl. FoU-medel från forskningsstiftelser efter ändamål. 1995 års priser, mkr

GBAORD the year 1991/92-2001 distributed by socio-economic objective. Price level of 1995, MSEK

Ändamål	Budgetår									
	1991/92	1992/93	1993/94	1994/95	1995/96	1997	1998	1999	2000	2001
Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske	357	357	327	228	333	297	264	279	277	494
Industriell verksamhet	1 159	1 230	937	943	1 149	893	651	659	893	640
Energi- och vattenförsörjning	556	468	420	446	543	594	650	862	868	571
Transport och telekommunikationer	1 365	1 029	992	1 000	1 023	868	724	830	576	632
Boende och samhällsplanering	115	155	87	99	78	118	158	42	41	94
Fysisk miljö, naturvård	628	701	660	695	452	423	399	500	484	444
Hälsa- och sjukvård	122	127	102	180	290	227	167	313	261	205
Socialvård, social miljö, trygghet	57	78	88	70	146	133	121	175	133	255
Kultur massmedia, fritid	93	120	104	113	73	86	99	91	103	135
Undervisning	64	53	104	127	159	101	46	48	109	304
Arbetsmiljö, personalskydd	394	383	410	388	610	568	532	354	275	568
Offentlig förvaltning, samhälls-service	245	311	335	773	299	271	246	277	255	467
Utforskning av jorden och atmosfären	53	54	69	71	64	124	184	284	250	70
Allmän vetenskaplig utveckling	8 999	9 457	9 950	9 578	9 775	10 082	10 466	10 056	10 767	12 047
<i>Matematik/Naturvetenskap</i>	1 950	2 084	2 221	2 155	2 026	2 106	2 202	2 181	2 158	2 800
<i>Teknisk vetenskap</i>	2 158	2 132	2 240	2 065	1 974	2 034	2 108	2 246	2 312	2 462
<i>Medicinsk vetenskap</i>	2 602	2 624	2 711	2 762	2 800	3 053	3 324	2 747	3 168	3 237
<i>Lantbruks- och veterinärvetenskap</i>	857	825	750	753	734	688	648	669	603	560
<i>Samhällsvetenskap</i>	790	835	919	922	951	1 022	1 100	1 032	1 097	1 499
<i>Humanistisk vetenskap</i>	586	648	735	749	761	712	670	652	672	786
<i>Tvärvetenskap</i>							83	72	205	184
<i>FoU som ej kan fördelas</i>	56	309	375	176	528	428	333	457	528	520
Rymdverksamhet	331	283	276	287	277	317	357	487	515	475
Försvar	5 465	4 760	4 564	3 492	4 032	2 525	1 078	1 068	1 067	2 603
Samtliga ändamål	20 233	19 565	19 425	18 494	19 304	17 628	16 143	16 326	16 874	20 001
Civila ändamål	14 768	14 806	14 861	15 002	15 272	15 103	15 065	15 259	15 807	17 398
Deflator	91,9	94,4	96,6	100,0	101,4	103,2	104,1	104,6	105,5	107,6

Tabell 14. Index över FoU-medel i budgetpropositionen 1991/92-2001 inkl. FoU-medel från forskningsstiftelser efter ändamål. Basår 1994/95

Development of GBAORD the year 1991/92-2001 distributed by socio-economic objective. Base year 1994/95

Ändamål	Budgetår									
	1991/92	1992/93	1993/94	1994/95	1995/96	1997	1998	1999	2000	2001
Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske	157	156	143	100	146	130	116	122	122	216
Industriell verksamhet	123	130	99	100	122	95	69	70	95	68
Energi- och vattenförsörjning	125	105	94	100	122	133	146	193	195	128
Transport och telekommunikationer	136	103	99	100	102	87	72	83	58	63
Boende och samhällsplanering	116	157	88	100	79	119	159	42	41	95
Fysisk miljö, naturvård	90	101	95	100	65	61	57	72	70	64
Hälsa- och sjukvård	68	71	57	100	161	126	93	174	145	114
Socialvård, social miljö, trygghet	81	111	125	100	208	190	173	251	190	364
Kultur massmedia, fritid	82	106	92	100	65	76	87	80	91	119
Undervisning	50	41	82	100	125	80	36	38	86	240
Arbetsmiljö, personalskydd	102	99	106	100	157	147	137	91	71	147
Offentlig förvaltning, samhällsservice	32	40	43	100	39	35	32	36	33	60
Utforskning av jorden och atmosfären	75	76	98	100	90	175	259	400	353	98
Allmän vetenskaplig utveckling	94	99	104	100	102	105	109	105	112	126
<i>Matematik/Naturvetenskap</i>	90	97	103	100	94	98	102	101	100	130
<i>Teknisk vetenskap</i>	105	103	108	100	96	98	102	109	112	119
<i>Medicinsk vetenskap</i>	94	95	98	100	101	111	120	99	115	117
<i>Lantbruks- och veterinärvetenskap</i>	114	110	100	100	97	91	86	89	80	74
<i>Samhällsvetenskap</i>	86	91	100	100	103	111	119	112	119	163
<i>Humanistisk vetenskap</i>	78	87	98	100	102	95	89	87	90	105
<i>Tvärvetenskap</i>
<i>FoU som ej kan fördelas</i>	32	176	214	100	301	244	190	260	301	296
Rymdverksamhet	115	98	96	100	97	110	124	169	179	165
Försvar	157	136	131	100	115	72	31	31	31	75
Samtliga ändamål	109	106	105	100	104	95	87	88	91	108
Civila ändamål	98	99	99	100	102	101	100	102	105	116

Tabell 15. FoU-medel i budgetpropositionen 1991/92-2001, inkl. FoU-medel från forskningsstiftelser efter ändamål. Procentuell fördelning

GBAORD the year 1991/92-2001 distributed by socio-economic objective. Per cent

Ändamål	Budgetår									
	1991/92	1992/93	1993/94	1994/95	1995/96	1997	1998	1999	2000	2001
Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske	1,8	1,8	1,7	1,2	1,7	1,7	1,6	1,7	1,6	2,5
Industriell verksamhet	5,7	6,3	4,8	5,1	6,0	5,1	4,0	4,0	5,3	3,2
Energi- och vattenförsörjning	2,7	2,4	2,2	2,4	2,8	3,4	4,0	5,3	5,1	2,9
Transport och telekommunikationer	6,7	5,3	5,1	5,4	5,3	4,9	4,5	5,1	3,4	3,2
Boende och samhällsplanering	0,6	0,8	0,4	0,5	0,4	0,7	1,0	0,3	0,2	0,5
Fysisk miljö, naturvård	3,1	3,6	3,4	3,8	2,3	2,4	2,5	3,1	2,9	2,2
Hälsa- och sjukvård	0,6	0,6	0,5	1,0	1,5	1,3	1,0	1,9	1,5	1,0
Socialvård, social miljö, trygghet	0,3	0,4	0,5	0,4	0,8	0,8	0,8	1,1	0,8	1,3
Kultur massmedia, fritid	0,5	0,6	0,5	0,6	0,4	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7
Undervisning	0,3	0,3	0,5	0,7	0,8	0,6	0,3	0,3	0,6	1,5
Arbetsmiljö, personalskydd	1,9	2,0	2,1	2,1	3,2	3,2	3,3	2,2	1,6	2,8
Offentlig förvaltning, samhällsservice	1,2	1,6	1,7	4,2	1,6	1,5	1,5	1,7	1,5	2,3
Utforskning av jorden och atmosfären	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3	0,7	1,1	1,7	1,5	0,3
Allmän vetenskaplig utveckling	44,5	48,3	51,2	51,8	50,6	57,2	64,8	61,6	63,8	60,2
<i>Matematik/Naturvetenskap</i>	9,6	10,7	11,4	11,7	10,5	11,9	13,6	13,4	12,8	14,0
<i>Teknisk vetenskap</i>	10,7	10,9	11,5	11,2	10,2	11,5	13,1	13,8	13,7	12,3
<i>Medicinsk vetenskap</i>	12,9	13,4	14,0	14,9	14,5	17,3	20,6	16,8	18,8	16,2
<i>Lantbruks- och veterinärvetenskap</i>	4,2	4,2	3,9	4,1	3,8	3,9	4,0	4,1	3,6	2,8
<i>Samhällsvetenskap</i>	3,9	4,3	4,7	5,0	4,9	5,8	6,8	6,3	6,5	7,5
<i>Humanistisk vetenskap</i>	2,9	3,3	3,8	4,1	3,9	4,0	4,1	4,0	4,0	3,9
<i>Tvärvetenskap</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,4	1,2	0,9
<i>FoU som ej kan fördelas</i>	0,3	1,6	1,9	0,9	2,7	2,4	2,1	2,8	3,1	2,6
Rymdverksamhet	1,6	1,4	1,4	1,6	1,4	1,8	2,2	3,0	3,1	2,4
Försvar	27,0	24,3	23,5	18,9	20,9	14,3	6,7	6,5	6,3	13,0
Samtliga ändamål	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Civila ändamål	73,0	75,7	76,5	81,1	79,1	85,7	93,3	93,5	93,7	87,0

Tabell 16. FoU-medel och FoU-andelar i budgetpropositionen 1977/78-2001. Löpande priser, mkr, andelar i procent

GBAORD as share of total appropriations 1977/78-2001. Current prices, MSEK.

Budgetår	Anslag i budgetpropositionen			Beräknade FoU-medel								
	Totalt	Exkl. statsskuld-räntor	Exkl. statsskuld-räntor och transfereringar till hushållen	Totala FoU-medel	Som andel av:			Civila FoU-medel	Som andel av:			
					A	B	C		A	B	C	
1977/78	137 292	130 372	98 012	4 590	3,3	3,5	4,7	3 447	2,5	2,6	3,5	
1978/79	158 341	149 541	112 911	5 172	3,3	3,5	4,6	4 075	2,6	2,7	3,6	
1979/80	182 475	167 965	126 485	5 581	3,1	3,3	4,4	4 589	2,5	2,7	3,6	
1980/81	215 238	191 468	141 668	6 201	2,9	3,2	4,4	5 259	2,4	2,7	3,7	
1981/82	235 164	207 444	152 254	6 839	2,9	3,3	4,5	5 784	2,5	2,8	3,8	
1982/83	277 879	229 679	170 429	7 901	2,8	3,4	4,6	6 419	2,3	2,8	3,8	
1983/84	298 265	237 878	174 498	9 388	3,1	3,9	5,4	7 378	2,5	3,1	4,2	
1984/85	329 136	253 902	184 476	10 450	3,2	4,1	5,7	8 112	2,5	3,2	4,4	
1985/86	321 901	255 392	178 175	10 850	3,4	4,2	6,1	8 244	2,6	3,2	4,6	
1986/87	335 266	271 454	186 238	11 350	3,4	4,2	6,1	8 406	2,5	3,1	4,5	
1987/88	336 669	283 259	191 409	12 757	3,8	4,5	6,7	9 449	2,8	3,3	4,9	
1988/89	349 600	296 421	197 778	13 727	3,9	4,6	6,9	10 434	3,0	3,5	5,3	
1989/90	398 140	334 444	226 660	14 602	3,7	4,4	6,4	10 996	2,8	3,3	4,9	
1990/91	437 987	376 954	264 064	16 413	3,7	4,4	6,2	12 537	2,9	3,3	4,7	
1991/92	478 483	418 440	291 763	18 373	3,8	4,4	6,3	13 353	2,8	3,2	4,6	
1992/93	565 548	492 457	348 204	18 464	3,3	3,7	5,3	13 972	2,5	2,8	4,0	
1993/94	554 023	459 287	308 288	18 769	3,4	4,1	6,1	14 360	2,6	3,1	4,7	
1994/95	586 347	469 347	308 864	18 493	3,2	3,9	6,0	15 001	2,6	3,2	4,9	
1995/96	668 600	580 600	417 600	19 578	2,9	3,4	4,7	15 489	2,3	2,7	3,7	
1997	677 542	573 387	363 363	17 395	2,6	3,0	4,8	14 789	2,2	2,6	4,1	
1998	687 815	578 690	358 843	15 220	2,2	2,6	4,2	14 090	2,0	2,4	3,9	
1999	693 380	596 380	370 483	15 193	2,2	2,5	4,1	14 087	2,0	2,4	3,8	
2000	699 303	617 493	382 765	15 813	2,3	2,6	4,1	14 687	2,1	2,4	3,8	
2001	711 136	640 211	403 247	19 141	2,7	3,0	4,7	16 350	2,3	2,6	4,1	

Tabell 17. FoU-medel i budgetpropositionen 1977/78-2001 som andel av bruttonationalprodukten (BNP). Löpande priser, mkr och procent

GBOARD as a percentage of gross domestic product (GDP) in the year 1977/78-2001. Current prices, MSEK and per cent

Budgetår	BNP		Beräknade FoU-medel		FoU-andelar (%)	
	kalenderår	summa	Totala FoU-medel	FoU-medel för civila ändamål	Totala FoU-medel	FoU-medel för civila ändamål
1977/78	1977	370 016	4 590	3 447	1,2	0,9
1978/79	1978	412 450	5 172	4 075	1,3	1,0
1979/80	1979	462 307	5 581	4 589	1,2	1,0
1980/81	1980	525 099	6 201	5 259	1,2	1,0
1981/82	1981	573 040	6 839	5 784	1,2	1,0
1982/83	1982	627 678	7 901	6 419	1,3	1,0
1983/84	1983	705 365	9 388	7 378	1,3	1,0
1984/85	1984	789 583	10 450	8 112	1,3	1,0
1985/86	1985	860 884	10 850	8 244	1,3	1,0
1986/87	1986	947 263	11 350	8 406	1,2	0,9
1987/88	1987	1 023 602	12 757	9 449	1,2	0,9
1988/89	1988	1 114 502	13 727	10 434	1,2	0,9
1989/90	1989	1 232 602	14 602	10 996	1,2	0,9
1990/91	1990	1 359 879	16 413	12 537	1,2	0,9
1991/92	1991	1 447 327	18 373	13 353	1,3	0,9
1992/93	1992	1 441 723	18 464	13 972	1,3	1,0
1993/94	1993	1 442 181	18 769	14 360	1,3	1,0
1994/95	1994	1 502 083	18 493	15 001	1,2	1,0
1995/96	1995	1 635 378	19 578	15 489	1,2	0,9
1998	budgetpropositionen 1998	1 872 852	15 220	14 090	0,8	0,8
	inkl. forskningsstiftelser		16 797	15 677	0,9	0,8
1999	budgetpropositionen 1999	1 959 029	15 193	14 081	0,8	0,7
	inkl. forskningsstiftelser		17 082	15 970	0,9	0,8
2000	budgetpropositionen 2000	2 089 956	15 813	14 687	0,8	0,7
	inkl. forskningsstiftelser		17 796	16 670	0,9	0,8
2001	budgetpropositionen 2001	2 204 218	19 141	16 350	0,9	0,7
	inkl. forskningsstiftelser		21 516	18 725	1,0	0,8

Metod och kvalitet

Metod

Inledning

Beräkningen av de statliga anslagen till forskning och utveckling följer huvudsakligen den internationella standard för statsbudgetanalyser som utvecklats inom OECD. Denna standard beskrivs i den så kallade Frascatimanualen, *Proposed Standard Practice for Surveys of Research and Experimental Development. Frascati Manual 1993*, OECD 1994, vars åttonde kapitel behandlar statistik avseende statliga anslag till forskning och utveckling.

Delar av analysen styrs av nationella behov, ett exempel på detta är inkorporationen av forskningsstiftelserna i analysen.

Eftersom statsbudgetanalysen i hög grad bygger på textanalys av budgetpropositionens innehåll, påverkar också budgetpropositionens struktur och innehåll genomförandet av analysen.

I metodavsnittets följande delar beskrivs de olika definitioner som hämtats från Frascatimanualen, andra internationella riktlinjer, de källor som används för analysen samt hur förändringar av budgetpropositionen påverkat olika tidsserier.

Internationella riktlinjer

Forskning och utveckling (FoU)

Forskning och utveckling omfattar den verksamhet som på ett systematiskt sätt genomförs med målet att öka fonden av kunskap, eller att utnyttja denna kunskap för att åstadkomma nya eller förbättrade produkter, system eller metoder (Frascatimanualen, sidan 29).

Syfte/ändamål med forskning och utveckling

I statsbudgetanalysen fördelas de statliga FoU-medlen på 16 olika syften/ändamål. Den ändamålsindelning som används bygger på den i Frascatimanualen rekommenderade indelningen (Frascatimanualen, sidan 119), men är anpassad för användning i de nordiska länderna. Den använda versionen är mer detaljerad än OECD:s indelning och är utformad på ett sätt som gör aggregering till OECD:s indelning möjlig.

1 Främjande av jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske

FoU vars syfte är att främja den allmänna utvecklingen inom dessa näringsgrenar inkl. FoU rörande mekanisering, användning av kemikalier etc. FoU som avser vidarebearbetning av jordbruks-, skogs- och fiskeprodukter etc. ingår inte.

2 Främjande av industriell verksamhet m.m.

FoU vars syfte är att främja den industriella utvecklingen inom gruv- och tillverkningsindustri (dock ej prospektering av olja, gas och mineraler som hänförs till ändamål 13). Vidare ingår FoU vars syfte är att främja den allmänna utvecklingen av näringar/tjänster som inte återfinns under egen rubrik (handel, bank- och

försäkringsväsende, hotell och restaurangrörelse, fastighetsförvaltning etc.).

Underindelning av industriell verksamhet sker i följande branscher:

Kod enligt SNI 92 ¹¹	Branschbenämning
34-35	Transportmedelsindustrin
32	Teleproduktindustrin
24.42	Läkemedelsindustrin
29	Maskinindustrin
33	Precisionsinstrument
21	Massa- och pappersvaruindustrin
	Övriga branscher

3 Förbättring av energi- och vattenförsörjning

FoU vars syfte är att förbättra produktion och distribution av värme, elektricitet samt vatten. FoU avseende framtida energibehov, energibesparing samt energikällor (inkl kärnenergi) ingår. FoU avseende energi som drivmedel i transportmedel, raketer, vapen m.m. ingår inte.

4 Förbättring av transport och telekommunikationer

FoU vars syfte är att få fram bättre och säkrare transporter till lands, till sjöss och i luften. FoU avseende trafiksäkerhet och trafikmiljö ingår.

FoU vars syfte är att förbättra olika teletekniska metoder och system för att överföra och utnyttja information ingår. (Här avses endast den tekniska aspekten gällande överföringen av information mellan teleteknisk utrustning och människan. FoU avseende informationsprocessen ingår under ändamål 9.)

5 Förbättring av boendemiljö och samhällsplanering

FoU vars syfte är att få fram bättre bostäder och bättre boendemiljö samt en bättre total planering av tätorter, regioner, landsbygd m.m. (Här avses den integrerade planering som försöker väga samman olika faktorer och skapa en "totalmiljö".)

6 Förbättring av fysisk miljö och naturvård

FoU som syftar till en oförstörd fysisk miljö. Området innefattar FoU om föroreningar (luft-, vatten- och jordföroreningar, fasta partiklar, buller, strålning m.m.) deras egenskaper, ursprung och effekter, spridning, utbredning och allmänna påverkan av befolkning och fysisk miljö.

FoU avseende allmän naturvård ingår; frågor angående naturresurser ingår endast om det gäller allmänna studier som görs ur miljösynpunkt utan att avse prospektering eller kartering.

FoU-verksamhet som syftar till att förhindra föroreningar vid utövandet av en viss aktivitet ingår inte utan

¹¹ SNI, Standard för svensk näringsgrensindelning

hänförs till den för aktiviteten relevanta rubriken (jordbruk, industriell verksamhet, energiförsörjning).

7 Förbättring av hälso- och sjukvård

FoU som syftar till att förbättra eller värna om det allmänna hälsotillståndet (närlingsriktig kost, livsmedelshygien, förebyggande av epidemier m.m.). FoU som syftar till att förbättra diagnostik och behandling av somatiska och psykiska sjukdomar.

8 Förbättring av socialvård, social miljö, trygghet

FoU som syftar till att förbättra social miljö och sociala relationer t ex socialvård, äldreomsorg, barn- och ungdomsvård, handikappvård m.m.

FoU som syftar till förbättrade generella åtgärder (försäkringar, generella bidrag eller regler) avseende människans trygghet inför arbetslöshet, sjukdom, ålderdom m.m.

9 Förbättring av kulturutbud, massmedia, fritid

FoU som syftar till en förbättring av kulturutbudet (museer, bibliotek, teater, film, konst, musik, litteratur m.m.) av massmedia (TV radio, tidningar) och deras roll i samhället, av möjligheterna till fritidsaktiviteter (sport, motion, rekreation m.m.).

10 Förbättring av undervisning

FoU som syftar till en förbättrad undervisning på alla nivåer och oavsett undervisningsform dvs. i stort vad som avses med pedagogisk FoU. Utveckling av läromedel och tekniska hjälpmedel i undervisningen ingår.

11 Förbättring av arbetsmiljö och personalskydd

FoU som syftar till en allmän förbättring av miljön på arbetsplatsen, arbetsbetingelserna och personalskyddet. FoU avseende yrkessjukdomar och yrkesskador ingår.

12 Förbättring av offentlig förvaltning, ekonomisk planering och övrig samhällsservice

FoU som syftar till förbättring av samhällsservice, ekonomisk politik och planering (konjunkturfrågor, arbetsmarknads- och sysselsättningsfrågor, regional utveckling m.m.), kontroll-, besiktnings- och provningsåtgärder (varukvalitet, säkerhetskrav m.m.).

FoU som syftar till förbättring av allmän ordning och säkerhet (polis- och rättsväsende, kriminalvård).

FoU som syftar till förbättring av allmän förvaltning, administrativa system samt övriga allmänna tjänster som inte direkt hänförs till något annat ändamål (statistik, väderleksprognoser, karteringar etc.). Freds- och konfliktforskning, forskning avseende utvecklingsländer ingår.

13 Främjande av utforskning och utnyttjande av jorden och atmosfären

FoU som syftar till en ökad kunskap om jordens skal och inre regioner, vatten- och havsområden samt om atmosfären. FoU avseende naturresurser, geologiska undersökningar avseende mineraler, olja, gas etc. ingår,

däremot inte FoU avseende utvinning av mineraler m.m. (ingår under ändamål 2).

14 Främjande av allmän vetenskaplig utveckling

FoU-verksamhet som syftar till att höja kunskapsnivån inom ett bestämt ämnesområde och som inte omedelbart har betydelse för eller kan hänföras till något annat ändamål.

Till detta ändamål hänförs, bl.a. för att erhålla internationell jämförbarhet, all FoU-verksamhet vid universitet och högskolor som finansieras med allmänna anslag från utbildningsdepartementet, även om många FoU-program är relevanta för andra ändamål t ex för hälso- och sjukvård.

Underindelning av allmän vetenskaplig utveckling sker i följande vetenskapsområden:

- Matematik/naturvetenskap
- Teknik
- Medicin
- Lantbruksvetenskap
- Samhällsvetenskap
- Humaniora
- Tvärvetenskap

15 Främjande av rymdverksamhet

FoU-verksamhet som syftar till en ökad kunskap om rymden, utveckling av rymdteknik m.m.

16 Förbättring av försvar

FoU som syftar till förbättring av försvarskraften och den nationella säkerheten oavsett innehållet i FoU-verksamheten och dess eventuella civila tillämpning. Kärn- och rymdforskning för försvarsändamål ingår.

Underindelning av ändamålet försvar sker i följande kategorier:

- Materielutveckling
- Annan utveckling
- Forskning

Mottagande sektorer av FoU-medel

FoU-medlen fördelas också på mottagande sektorer. Denna fördelning bygger dels på ett nationellt behov, dels på omfattningen av rapporteringen till OECD och Eurostat¹².

Redovisning sker på följande mottagande sektorer:

- Forskningsråd
- Sektorforskningsorgan
- Försvarsmakten
- Andra myndigheter
- Universitet och högskolor
- Företag
- EU
- Internationella organisationer exkl. EU

¹² EU:s statistikbyrå

Forskningsråd

Fram till årsskiftet 2000/2001 ingick Forskningsrådsnämnden, Humanistisk-samhällsvetenskapliga, Medicinska, Naturvetenskapliga samt Teknikvetenskapliga forskningsråden i sektorn. Forskningsorganisationen gjordes dock om och från 1 januari 2001 ingår i sektorn följande enheter:

- Vetenskapsrådet
- Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS)
- Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggnad (Formas)
- Verket för innovationssystem (Vinnova)

Sektorforskningsorgan

Med sektorforskningsorgan menas enheter som fördelar FoU-medel till en enskild sektorssektor. Följande enheter får anses ingå i gruppen år 2001:

- Arbetsmiljöverket
- Verket för näringslivsutveckling (Nutek)
- Naturvårdsverket
- Statens energimyndighet
- SIDA
- Statens kulturråd
- Statens jordbruksverk
- Konsumentverket
- Konkurrensverket
- Brottsförebyggande rådet

Övriga mottagande sektorer

Dessa torde vara definierade genom sina beteckningar.

Vilka är och hur används statsbudgetanalysens källor

Budgetpropositionen

Budgetpropositionen innehåller ca 500 anslag fördelade på 27 utgiftsområden och 48 politikområden.

Anslag

Detta är den minsta presenterade enheten i budgetpropositionen, som består av ca 500 anslag. Varje anslag omfattar medel avsedda för en eller flera myndigheter eller företeelser. I årets statsbudgetanalys bedömdes 147 av 498 anslag omfatta FoU-medel.

Utgiftsområden

Anslagen är grupperade inom 27 olika utgiftsområden. Varje utgiftsområde omfattar anslag inom en sektorssektor, till exempel *hälso- och sjukvård* och *studiestöd*. En förteckning över samtliga utgiftsområden återfinns i bland annat tabell 3, sidan 22. Utgiftsområdesindelningen användes första gången i budgetpropositionen avseende 1997, innan dess redovisades anslagen efter ansvarigt departement.

Politikområden

Varje anslag är också hänfört till ett av 48 stycken politikområden. Indelningen i politikområden är ny för år 2001, och har ersatt den tidigare indelningen i verksamhetsområden. Till skillnad från de tidigare använda verksamhetsområdena kan ett enskilt politikområde förekomma inom flera utgiftsområden. I föreliggande statsbudgetanalys redovisas politikområdena som underställda utgiftsområdena; detta för att underlätta jämförelser med tidigare gjorda analyser. Av detta skäl har också samtliga anslag i budgetpropositionen för år 2000 hänförts till motsvarande politikområde för år 2001.

Ett av de nya politikområdena är *forskningspolitik*. Fördelningen av anslag på detta politikområde kan underlätta arbetet med att finna FoU-relevanta anslag. Det är dock viktigt att påpeka att FoU-medel återfinns även inom anslag som förekommer inom andra politikområden.

Budgetpropositionens användning

Textinnehållet i budgetpropositionen har sedan statsbudgetanalysens införande budgetåret 1977/78 varit en av de huvudsakliga källorna för statsbudgetanalysen. För varje enskilt anslag i budgetpropositionen görs en bedömning huruvida anslaget omfattar medel för forskning och utveckling, samt dessa medels storlek och inriktning ifråga om syfte/ändamål och mottagande sektor. I många fall kan anslag enkelt avfärdas då det tydligt framgår att de inte är FoU-relevanta. Detta gäller framför allt anslag grupperade inom vissa utgiftsområden; detta gäller framför allt de utgiftsområden som omfattar bidrag av olika slag eller avgiften till EU.

Budgetpropositionens struktur är också grundläggande för hur resultatet av analysen presenteras. I många tabeller används utgiftsområdestillhörighet som indelningsgrund.

Tyvär blir det allt svårare att göra bedömningar av statens satsning på FoU enbart med hjälp av budgetpropositionen. Allt större ansvar läggs på de enskilda mottagarna att fördela anslagen på relevanta områden. Detta ökar betydelsen av andra källor än budgetpropositionen.

FoU inom statliga myndigheter

Vartannat år genomför SCB en undersökning om FoU i statliga myndigheter med udda år som referensår. Den senast genomförda undersökningen avsåg alltså år 1999. De deltagande myndigheterna ombeds att ange i vilken utsträckning deras FoU-verksamhet är finansierad med hjälp av statsanslag. Denna information används sedan som underlag i statsbudgetanalysen. Följande räkneexempel visar hur detta går till:

- I undersökningen anger tre myndigheter att de finansierat FoU-verksamhet med hjälp av statsanslag till en summa av respektive 100, 200 och 300 mkr. Dessa pengar kommer från anslaget A1 i budgetpropositionen för 1999.
- I budgetpropositionen för 1999 anges den totala summan för anslaget A1 till 1000 mkr. Följande beräkning görs:
- $(100 + 200 + 300)/1000 = 60 \%$
- Den beräknade andelen (60 %) appliceras på anslaget A1 i budgetpropositionen för år 2001, som är på totalt 1 200 mkr, vilket resulterar i beräknade FoU-medel för anslaget A1 år 2001 motsvarande 60 % av 1 200 mkr eller 720 mkr.

Resultatet, 720 miljoner kronor för anslag A1, kan sedan användas tillsammans med textanalysen av budgetpropositionens innehåll avseende anslaget, så att en så korrekt bedömning av FoU-medlens storlek år 2001 kan göras.

Det ovan beskrivna systemet bygger på att anslag olika år går att koppla till varandra, dvs. att anslag A1 år 1999 motsvarar anslag A1 år 2001. För de anslag som inte går att koppla bakåt i tiden kan inte metoden användas.

FoU inom universitets- och högskolesektorn

Inom utgiftsområde 16, *utbildning och universitetsforskning*, återfinns en rad anslag för de olika universitetet och högskolorna avsedda för *forskning och forskarutbildning*. Enligt OECD:s definition¹³ skall dock inte all forskarutbildning räknas som FoU. Beräkningen av denna andel bygger på data hämtade ur undersökningen om FoU inom universitets- och högskolesektorn, som i likhet med myndighetsundersökningen görs med udda år som referensår.

- Uppgifter om antalet FoU-årsverken¹⁴ samt årsverken utförda av forskarstuderande inom *övrig verksamhet* för respektive universitet/högskola hämtas från UoH-undersökningen. (Exempelvis $1\ 000 + 100$.)
- Andelen FoU-årsverken av denna summa beräknas för respektive universitet/högskola. Andelen är i allmänhet mellan 85 och 95 procent. ($1\ 000/1\ 100 = 90,9 \%$)
- Under antagandet att andelen FoU-årsverken motsvarar andelen FoU-kostnader kan sedan FoU-medlens storlek för respektive anslag för *forskning och forskarutbildning* beräknas.

¹³ Se Frascatimanualen avsnitt 2.3.2, sidan 34ff.

¹⁴ Ett årsverke är det arbete en person utför under ett år. Om en person ägnar hälften av sin arbetade tid under ett år till forskning har personen utfört ett halvt forskningsårsverke (oavsett hur lång tid detta har tagit i anspråk).

Enkät till forskningsstiftelserna

De forskningsstiftelser som ingår i statsbudgetanalysen erhåller varsin enkät där de ombeds att göra en uppskattning av sin finansiering av FoU under kommande år, samt att fördela denna summa på ändamål och mottagande sektorer. Då forskningsstiftelserna också ingår i myndighetsundersökningen kan även data från denna komma ifråga som källa, framför allt avseende fördelningen av FoU-medlen på ändamål och mottagande sektor.

Övriga källor

I vissa fall, speciellt avseende enskilda anslag, kan andra källor än de ovanstående komma ifråga. Ett exempel på detta är att inför årets statsbudgetanalys inhämtades information om den nya forskningsorganisationen ur bland annat forskningspropositionen. I vissa fall kan även de enskilda myndigheternas regleringsbrev och årsredovisningar komma ifråga, framför allt för att konfirmera bedömningar gjorda utifrån budgetpropositionen.

Jämförelser över tiden

Vid tidsseriestudier är det viktigt att neutralisera företeelser som under en begränsad tid har eller har haft stor betydelse för den undersökta variabeln.

Budgetpropositionens struktur

Anslagen i budgetpropositionen redovisades till och med 1995/96 efter ansvarigt departement med underindelning i så kallade litteraområden. Från och med budgetåret 1997 skedde i stället redovisningen efter utgiftsområden och verksamhetsområden. Verksamhetsområdesindelningen försvann år 2001 för att ersättas av en politikområdesindelning.

Även anslagen som sådana förändras över tiden. Boand annat har anslag rörande försvaret haft separat redovisning av FoU-medel.

I de fall enskilda anslag försvinner eller tillkommer, eller ändras i övrigt, kan problem uppstå. Anslag från och med 1995/96 har dock ordnats på ett sådant sätt att jämförelser över tiden kan göras. Tidsserier längre bakåt i tiden än 1995/96 kan endast göras på total nivå och för respektive FoU-ändamål.

Budgetpropositionens omfattning

Affärsdrivande verk

Under perioden 1985/86 till 1992/93 var de affärsdrivande verkens andel av de statliga FoU-medlen betydande, med i genomsnitt sju procent av FoU-medlen. För ändamålet *transport och telekommunikation* var affärsverkens andel av FoU-medlen i genomsnitt 79 procent.

Investeringar

Till och med budgetåret 1993/94 ingick medel för investeringar i budgetpropositionen. Investeringar för FoU-ändamål var framför allt urskiljbara för universitetet och högskolorna varför huvudsakligen ändamålet *allmän vetenskaplig utveckling* kom att beröras. Under perioden 1985/86 till 1993/94 motsvarade ca två procent av ändamålet *allmän vetenskaplig utveckling* medel för investeringar.

Moms

Från och med budgetåret 1992/93 omfattar inte längre budgetpropositionen några medel för moms. När denna förändring gjordes innebar den att de olika anslagen reducerades; vissa anslag reducerades inte alls medan andra, framför allt de med stora inslag av utgifter för materielanskaffning, reducerades med uppemot 25 procent. Detta gällde särskilt för anslag inom försvarsområdet.

Hur denna reduktion av anslagen påverkade FoU-medlen är svårt att säga. Resultat redovisade av Riksrevisionsverket¹⁵ tyder på en genomsnittlig reduktion av de civila FoU-medlen med ca sex procent, beroende på förändringen av redovisningsrutinerna för moms.

Inträdet i EU

Före inträdet i EU och från och med budgetåret 1984/85 omfattade budgetpropositionen ett antal anslag avsedda att finansiera Europeisk forskningssamverkan, Europeiskt rymdsamarbete och Europeiskt forsknings- och utvecklingssamarbete. Dessa anslags FoU-resurser uppgick i genomsnitt för perioden till ca 280 miljoner kronor. Anslagen försvann ur budgetpropositionen vid EU-inträdet.

Avgiften till EU betraktas som en skatt och därför undersöks inte dessa medel i statsbudgetanalysen.

¹⁵ Uppföljning av systemet med avräkning av ingående mervärdesskatt inom staten, RRV rapport 1995:51, bilaga 1

Kvalitet

Statsbudgetanalysen skiljer sig från SCB:s övriga officiella statistik på många olika sätt. Statsbudgetanalysen är i egentlig mening inte en statistikprodukt, utan endast en sammanställning av viss information i budgetpropositionen, kompletterad med data från undersökningar av FoU-verksamhet. En kvalitetsgranskning av statsbudgetanalysen bör därför huvudsakligen grundas på källkritik och först i andra hand på statistisk metod. Denna kvalitetsgenomgång är därför inriktad på tre källor till kvalitetsbrister, statsbudgetanalysens källor, förändringar över tiden och den manuella dataregistreringen.

Textkällor

Till denna grupp av källor hör budgetpropositionen samt, i den mån de används, också forskningspropositionen, regleringsbrev och årsredovisningar.

I princip skall all information som statsbudgetanalysen kräver kunna hämtas från budgetpropositionen. Det är dock ofta mycket svårt att utifrån de olika anslagsbeskrivningarna bedöma om anslagen omfattar FoU-medel, hur stora dessa medel i sådana fall är och vilka ändamål de avser. Det är dessutom mycket svårt att standardisera hur bedömningen skall göras, varför olika personer vid olika analystillfällen kan komma fram till olika bedömningar.

De enda uppgifterna för statsbudgetanalysen som med säkerhet kan hämtas direkt ur budgetpropositionen är respektive anslags, utgiftsområdes och politikområdes totala omfattning.

FoU-data

Till denna grupp hör undersökningarna om FoU inom myndigheter och inom universitet och högskolor. Vid användning av dessa undersökningsresultat för beräkning av statens FoU-satsning måste hänsyn tas till åtminstone två saker.

För det första kan data bara appliceras på en mindre del av samtliga anslag. För en mängd anslag är alltså analysen helt baserad på textkällor. Årets statsbudgetanalys omfattar 147 anslag med FoU-medel, för vilka data från myndighets- eller UoH-undersökningarna kunnat användas för 50, dvs. en tredjedel av alla anslag med FoU-medel.

För det andra är data som kopplas till statsbudgetanalysen är minst två år gammal vid respektive analystillfälle¹⁶. Förändringar av anslag som skett under denna tidsperiod men som inte upptäckts vid textanalysen kan påverka analysresultatet.

Enkäten till forskningsstiftelserna

Generellt har forskningsstiftelserna små möjligheter att med en framförhållning tillräcklig för statsbudgetanalysen prognostisera sin finansiering av FoU-verksamhet. Därför ombeds de i enkäten endast att ge en prognos över den totala FoU-satsningen; fördelningen av dessa FoU-medel sker sedan med föregående års enkätresultat. Även här återfinns alltså problemet med förändringar över tiden, som kan vara svåra att upptäcka.

Manuell dataregistrering

Gemensamt för alla typer av information som används för statsbudgetanalysen är att den registreras i en Accessdatabas, varifrån de olika tabellerna som ligger till grund för resultatredovisningen genereras.

Genom olika rutiner och kontroller kan felaktigt registrerade data upptäckas och korrigeras, men dataregistreringen kan inte helt negligeras som felkälla.

¹⁶ Myndighets- och UoH-undersökningarna genomförs med udda år som referensår, och publiceras under påföljande jämnt år. Resultaten för till exempel år 1999 kan alltså användas först i statsbudgetanalysen avseende år 2001. I statsbudgetanalysen för år 2002 kommer samma FoU-data att användas, då tre år gammal. Först år 2003 kan nya FoU-data användas, då avseende år 2001.